

اِنَّ مِنْ شِعْرِ كَبِيْرَةٍ اِنَّ سَمِيْنَ السَّحْرَا

دیوان شادمان

۷۸۹۸
۶۶/۲
۶۶۸

یعنی

Checked
1987

مجموعہ کلام شاعر بہشتیال رئیس بیان - نازک خیال شیریں زبان

سلطان شادمان خان لکے ہڑسارنگ آل

کہ

از نامور شعراء عمدہ حضرت صاحبقران شاہ جہان بودہ بعد تصحیح تمام
از نسخہ قدیمہ کہ از کتب خانہ سلطان جہانزاد خان رئیس لکے ہڑسارنگ سید

۱۸۹۹ء

بحسن اہتمام مولوی سید ممتاز علی صاحب

در مطبع و خانہ رفاه عام لاہور حلیہ طبع پوشید

پایان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کہ درو جام گلگون ست آخر صیقل دہا
کہ را ہم ہر ز ندخوت مگر دین منزلہا
کہ مجنون میشوند از نگہت این بادہ عاقلہا
چسان بیرون رو پای لہ یوانہ زین گلہا
کہ در راہ طلب شبگیرے بند محملہا
کہ غرق اند اندرین دریا چہ گرداب چہ ساحلہا

بیاساقی و آسان کن براہ عشق مشکہا
نبیم دزد درہزن دل غمی باز مے ترسم
سریناسے و خم عشق کشا گر خبر داری
رہم گل شد ہما از موج خیز اشک گلگونم
مرو در خواب گر عزم وصال دلربا داری
چسان بیرون برو شتی کہ زین موج غن بالا

اگرچون نشاد و مان بخوردے نیشتی لے زاہ
نخے اندے ترا ہرگز براہ عشق مشکہا

باک نبود در جہان از چرخ دورانی مرا
خود چہ کار آید چو زاہد پاک دانی مرا
کے گندہ بجا غم تخت سلیمانی مرا

مے نیا شور و دے این عالم فانی مرا
اگر بیان چاک باشد سچو گل از دست عشق
گر مرا بتانش باد ہدخت بلند

باوگر زلف ترا برهن سازد هر سحر	از غم عالم کجا باشد پریشانی مرا
تشا و مان اگر فرق غیر از آسان بالا گذشت بس بود بر آستان عشق پیشانی مرا	
دل از هوای زدن دپے سپر مرا کے از برے ظل بہا سرفرو کنیم ہا ہچو گل شگفتہ شوم باغبان چرخ از بس کہ فیض خاصیت با ذہ برویم	از رہ نئے بردہوس سیم وز مرا بنود کلاہ فخر بجز ترک سر مرا پرورد همچو غنچہ بخون جگر مرا بنود ز آب و آتش سوزان جدر مرا
ناصح ہزار گونہ نصیحت نمود یک چون تشا و مان بود زمستی خبر مرا	
از غم او شاد وارم خاطر نا شاد را غیر حرف عشق بر لوح دلم نقش بست کے برے آب نان من منت گردون کنم من ز خود ویرانہ گشتم از پئے گنج وصال	چون ز سر بیرون کنم این عشق او ز داورا من فدا گردم بصد جان خامہ او ستاورا جو دو دنان چون فریب دم و دم او را اے صبا از من سلام آن کشور آباد را
من بزللف یا گشتم گم ہسان تشا و مان نشو و تا ہیچکس این نالہ و فریاد را	
بار دستار تبارد سر سودا بی ما لالہ سان داغ بدل داشتن از آتش شوق در رہ مہر تو از بس کہ قدم گرم زدم ما کہ مجنون صفت از عشق نداریم قرار	غیر عریانی تن نیست خود آرائی ما بس بود در چمن عشق تو زیبائی ما برق را سوخته شد پائے نہمپائی ما خندہ بر باد زند باد یہ ہمپائی ما

<p>شادمان غلگ شد اندر ریت از مهر و لعل تو به گفستی که چه شد عاشق شیدائی ما</p>	<p>عشق تا فواره خون ساخت مرغان مرا رشته مریم اگر در سوزن عیسی کشند دقتم از وصف لعل و پراز ما رست زهر ناخن نشتر نگیرد رنگ از ضعف بدن اشک گل گل کرد زان خوابه دامن مرا کے تواند دو ختن چاک گیان مرا گرفون گریستی کشای دیوان مرا گر دو صد نشتر زند فضا و شیران مرا</p>
<p>چون ز تار طره او شادمان ز تابست کفر نفس حق دیگر داد ایمان مرا</p>	<p>تا بود داغ جنون تو بسرا فسر ما چون بسر شور تو داریم ز آئین ادب عزت ما نبود جز به رهش خاک شدن چشمه خضر شود تلخ بکامش خوش رنگ سربس چاک کند همچو کتان سینه خویش ما ز کف دامن در دو تو باسان ندیم چتر خورشید نیز زوجی از بر ما سایه کمتر نبود بال هما بر ما مهر و مهر گزشتل سجده بر و بر ما خضر گر پئے برد از چشمه چشم تر ما گر به بیند مهر و تو ملامت گر ما که همین در دو بود در دو جهان در خور ما</p>
<p>شادمان را نبود آرزوئے لعل و گهر تا بعدالم سخن غنیز بود زیور ما</p>	<p>ما اهل غنائیم ندانیم هوس را تکمین ندید نخست پرواز و گرنه دامانده زیاریم که در راه محبت در راه طلب گرم نسازیم نفس را از ناله به پرواز در آیم قفس را از ناله ما چاک شود سینه جبین را</p>

اسے اہل ہوس مہزن از کُنہ دَلِ ما	کین معجزہ عشق است نزدیک ہر کس را
روح القدس اینجا باب پسے ہندیش بر شکر مارہ نبود مور و گس را	
چو او در بادہ خوردن یار کردے پرتان را ہر بزم عشق بازان شیشہ و ساغر نخبے بگند پچھل میرو در باد جان جان ز ہر ہوش کسے کو خاک شد در راہ یار از تہمت عالی	ز تاب چہر اش آتش توان دید کا قتلہ ز رنہ کہ یار لعل او بچو کند خودے پریشان خدا را جمع کن بچند آن ز کف پریشان را ضیائے دیدہ خورشید سازد گرد دامن را
لسانِ شادمان از کبر مرور بر سر کویش بینیمے جوئے سجد و صد ملک سلیمان را	
بعیش بواہوسان در جہان چہ کار مرا ز پائے تا سرم از ہر جرمستی عشق بپشیم آن شدہ ام خاک تیرہ سُر صفت کنند نسبت چشم ترا بہ چشم غزال نہار و دم بکہ گویم حدیث غمزہ یار خیال باغِ حُسن شستہ می شود زو لم	کہ در و عشق تو کافیست غما مرا بزل کف یار بہ بندید استوار مرا کہ چشم یار مگر آورد بکار مرا از آن خوش است بہ صحرا کو ہمار مرا کہے کشد ز دل خستہ خار خار مرا فتد چو دیدہ بر آن خاک رگزار مرا
ہمیشہ بچو دل شادمان ز دولت عشق بدر و تازہ دید مژدہ روزگار مرا	
آتش بدل فگن د تماشا کے او مرا از جان و دل مپرس زمین آنکہ درازل	مانند شمع سوخت سراپے او مرا بیگانہ ساخت از رہ سودا کے او مرا

<p>کافی ست خواہش رخ زیبایے او مرا اندیشہ دلیصل دل افزایے او مرا نتوان شمر دہم سرو ہمایے او مرا روشن بود و دیدہ زیبایے او مرا</p>	<p>زاد تو در فنانہ حور و قصور بس گر جان رود ز سینه بجایے دو جان بود بجنون گشت وادی و من و طواف دل در غلوت حضور چہ حاجت بنور شمع</p>
<p>تا بودہ ام بصورت ہستی چو شادمان ہرگز نبود غیبر متناسے او مرا</p>	
<p>بیخے ز نسیم کہ وز داز چمن ما از داغ تو باشد بہ جان زیب تن ما از ناز نہ گفتی کہ چہ شد خود شکن ما گر باز فشانے بہ ہوا پیرہن ما</p>	<p>ز آن رو کہ نداری سر با و سخن ما ز آن گونه کہ از لالہ بود زینت گلشن سرتا بقدم چون سبز لعل تو شکستم جز پوسے سبز لعل تو گر دے نہ بر آید</p>
<p>در بزم تو از شوق چو فانوس فروزیم غیر از لگن محسوس نہ زید لگن ما</p>	
<p>گر نمیخوردیم خون دل چہے خوردیم ما خویش را از خون دل چون غنچہ پروردیم ما ہمچون رخ در فصل دی پیوستہ دل سرخیم ما چون باطن باز بینی سر سبز درویم ما</p>	<p>با و ما دور از تو از خون جگر خوردیم ما تا بہ بزم وصل تو از ذوق گل گل شکفیم گر نباشد گرمی ساقی و مے خاطر فروز گر چہ ظاہر عیش و عشرت طریا باشد دلے</p>
<p>معجزہ عشق است این کاندہ جان بی وفا شادمانیم و بشادی رو نیاوردیم ما</p>	
<p>لیکن ز خوستہ تست در آتش وطن مرا</p>	<p>باشد بہ چہرہ تو فراغ از چمن مرا</p>

<p>از بس که بُت پرستیم از حد گذشته است کمتر برآیم از غمِ هجران آن پری صدر شک لاله زار بود در بهارِ عشق در کعبه جام را که دهد ز آنکه سوک دیر هرگز نسیم زلف تو سویم نمی وزد</p>	<p>ترسم که شیخ شهر نخواستن مرا سجده اگر نسیم بوی سمن مرا از داغ داغِ هجر تو بهر عضو تن مرا نگذارد از خطا به غلط برهن مرا تا یک نفس ز لطف زباید ز من مرا</p>
<p>دارم خیال رویت و در دل چو شادمان ز آن دل نیک شد به گل و نسترن مرا</p>	
<p>بر دل ماسروده چشم بلا انگیز را دستگیر جام خالی دست ساقی میشود تا نسوزد خرمین خورشید از برق حسد کو کهن بهر تیشه را کاندلِ خار از ده</p>	<p>تا نیا موزد اجل زوشیوه خون ریز را ورنه هر کس دست گیر و ساغر لب ریز را سائبان رخ فلک آن زلفِ عنبر پیچ را زخم غیرت بر فروزه سینۀ پرویز را</p>
<p>شادمان خود در خزانِ هجر از اشک چمن دیدۀ ماسبز دار و موسم گل ریز را</p>	
<p>عشق آورده بنم نمود مرا در گلستان او گذر کردم منکب بخیزد ترم ز نرگس یار نگفت زلف او برون آید</p>	<p>داغ بر داغ دل فرو دو مرا بوی زلفش ز من ربود مرا پند ناصح کند چه سود مرا گر به سوزند بهچو عود مرا</p>
<p>شادمان ناله تو نشنودم که ز غم دل بجا بنود مرا</p>	

بوسے زلفِ آن پری دیوانہ میدار دمر لایکے پسی کد گرد و نرا بتو پیکار چیت مستی و مدہوشی من از پئے قمار نیست عمر ماشدے عزیزان کد بے گنج وصل	شمع رویش دمبدم پروانہ میدار دمر در حسابِ مردمِ خزانہ میدار دمر عشق چشمِ مست اوستانہ میدار دمر مہرِ اوازِ خویش تن ویرانہ میدار دمر
شادمان اندھ چہ باشد غیبار اندر جان ہمتِ عالی از آن بیگانہ میدار دمر	
محرمِ راز تو نتوان ساختن بیگانہ را گربرون آمد ز قیدِ زلفِ دلِ او نیست با جواتان چمن گل شکوہ ببل نمود	کس بدستِ دزد و نپار و متاعِ خانہ را بعد قیدِ آزاد ہر کس مے کند دیوانہ را آفرین در عشق گفتا ہمتِ پروانہ را
تا خیالِ عکسِ رویت و ضمیرِ گذشت پر ز مرد و ماہ ہر سو بنگرم کاشانہ را	
اسے کردہ چشمیت از دو جہان بنجیر مرا از شامِ روزگار ندارم شکایت ہر ذرہ ام ز مہر تو پہلو زند بہ مہر تا ہست در سرم ہر سوداے گلخان	افکنندہ طرہ ات بہ بلاے دگر مرا تا از بیاضِ روے تو باشد سحر مرا سازی اگر غبارِ بر آن رہگذر مرا دل فارغ آمدست ز سود و ضرر مرا
یابلِ چشمِ اوست مے نابِ شادمان زین میلِ دلِ ببادہ بویش تر مرا	
آشفستہ مکن طرہ پرتِ چشمن را ستانہ اگر در چمن از ناز خرامی	تا یکسو بہم نزنند شیخ و شمن را آرایشِ دیگر دہد آن چہرہ چمن را

<p>از شوق تو خواہیم محل گشت چمن رفت خوشید اگر سر نزنند تا به قیامت</p>	<p>آراستہ چون لاله خود از دواغ قوتن را روشن کند آن رو سے زمین با فورین را</p>
<p>از سر خوشی بادہ چو در بزم سوزی خوشید کند پر تو شمع تو لگن را</p>	
<p>در باغ عشق تخم ہوس کاشتن چرا آخر چو بادے برو این مشت خاک را چون زیر خاک رفعت و پستی برابر است آن دل کہ آفتاب سپر تجر دست</p>	<p>این شیدہ رانہ بیہودہ پنداشتن چرا ز بر سر زرد این ہمہ انپاشتن چرا پس سقف خانہ افلاک افراشتن چرا اور ارمین خیل چشمداشتن چرا</p>
<p>چرخ طاقت ز جان و جہان در گذشتی مت نگداشتن از متاعل و نگداشتن چرا</p>	
<p>ساتی بریز بادہ عشرت بہ جام ما از بس کہ ماز خویش جدا افتادہ ایم آن کے ہو کہ از مے رنگین فروزنند ساتی کجاست کز مد و بخت کار ساز اے بادگر بہ پیر مخان بگدہی ریخت یار کمر سوار بگذرد از پیش ما بہ ناز</p>	<p>تا غارت جنون شود این عشق خام ما از ما دگر بما کہ رساند پیام ما چون چشم یار سکہ مستی بنام ما ساز و خور بادہ مبدل ظلام ما خواہی رساند بر ہمہ ستان سلام ما و در دست ما دگر کہ گذارد ز نام ما</p>
<p>از راہ امتحان نرسد پیچ شادمان نظمی نظم مافظ معجز کلام ما</p>	
<p>ز ناز امر و خوشی با دوست آن سرداران را</p>	<p>کہ از سرت پریشان ترکند جمع پریشان ما</p>

<p>سحر تازہ سوئے باغِ معیت آن پری سیما زمیراہِ روسے او تو ان دستِ کز حیرت اگر من نقدِ جان کروم فدائے خالِ مشکینش</p>	<p>نیمِ قشواش برہم دو اجزائے گلستان را رخمِ شرمندہ خواہد کرد خورشیدِ زلفان را ز چشمِ مست او زاید نخواهد بر رویان را</p>
<p>مرا چون شہا و مان از عشقِ او مانع مشو ز ابد چہ سازد آنکہ عاشقِ گشت بہیمہ خوش جان را</p>	
<p>ز عشقِ ارجامہ جان بارہ شد صد پارہ تر بادا طیبِ ارجارہ در محبتِ رانیب راند چو جاسے زخمِ تیغِ ناز او درمان نمی خواہم ہر بزمِ عشقِ کآنجابادہ از خونابِ دل باشد</p>	<p>دلِ مزن آن زلفِ گر آوارہ شد آوارہ تر بادا بقلمِ چارہ دلِ خستگان بیچارہ تر بادا دلش در کشتنِ با جانِ فشانان خارہ تر بادا بجگاہ از خچہٗ نعلِ لبش خوشخوارہ تر بادا</p>
<p>نیاید شہا و مان با داغِ خود گر لالہ در گلشن بداغِ صبر او پیوندِ دلِ ہموارہ تر بادا</p>	
<p>بوصلِ تازہ نہ کردی دلِ نشند مرا دلِ م کہ ز خشمِ نگاہِ تو مے خورد ز ہوس ز چشمِ و خالِ خطش غیرِ یقینِ ارشی زلف چو ربوے او کہ ضمیرِ مراست شایدِ حال بنفیرِ مہرِ ہمتِ دگر کہ راہِ نمود صبا بگردِ سر او براے من گروی</p>	<p>کہ تا سوختِ فراقِ تو بند بند مرا چگونہ چشمِ ہر اہت بود گزند مرا ز من کہ خبر دہد ماہِ دلِ پسند مرا قدش گواہ بود ہمتِ بلند مرا بہ عشقِ او دلِ صد چاک نمودند مرا ز من کسے کہ ربلو دینِ دلِ لوند مرا</p>
<p>چو شہا و مان بکہ گویم حدیثِ درِ فراق کہ مہربان کند آن یارِ ارجمند مرا</p>	

<p>دارم هزار زخم سیر خنجر بلا بر صین های سایه خود را عاشقان نخست نشین قد بالای او لے برگزیند خاطر صد جاشکسته ام از بر جان عاشق مسکین حکم عشق از سوز عشق و کاوش در گمان موشان پیوسته در دریاغ نیار و به خاطر در رزم گاه عشق سر ای دل</p>	<p>بے من کرداشته است به عالم سربلا سرور نیار و ند بجز نفس سربلا نار و همیشه بار بغیر از سربلا هر تار تار زلف تو شد از دور بلا خطت به مهر خال تو شد محض بلا باشد در ست سینه من مجمر بلا ز آنکه که چشم مست تو شد خنجر بلا دار و ز زخم تیغ تو صد زیور بلا</p>
<p>پیدا شود ز خنجر مزگانش شادمان در چشم عاشقان ستم جوهر بلا</p>	
<p>اے برده ز خود شوق تماشاے تو مارا گر نقد زر و سیم بود زیور بر مردم در خلل با ختم نه کند گردن همت در عالم بالا برو از همت والا</p>	<p>بنمای خدا را رخ زیبای تو مارا کافیت بدل داغ تنای تو مارا افتاده بستر اسر سوداے تو مارا اے سرو خرامان غم بالاے تو مارا</p>
<p>شیرین بود از شهد و شکر لذت حرم تا هست بدل حاصل شکر خای تو مارا</p>	
<p>اے چهره زیبای تو بر هم زده گلزار ما تا که روزی از کرم بنوازش از بچودی هر چند رو مصحفش تا دوزخ زلف کافرش</p>	<p>بنیشت از رشک خت در پهلوی گل غار ما چنگیست خم گشته تمزگما برون چون تار ما دار و بر اے اهل دین در هر طرف زنا ما</p>

عمریت که مرده وفادار گشته غم شادمان از غمزد جانگاه او دارد بدل آزار ما	
اشب ز یاد خوش باغ و بهار است دل ما دایغ او سمنده اسے ناصح تیغ به جگر تو اگر ز دوری غیرت خورشید شود از شراب نکه چشم بنگارین بنگار	جز خیال شواش بجز مخالفت دل ما هیچ مانع نه شوی بر سر کار است دل ما ورنه از زلف تهنه شک خار است دل ما از ازل تا بابد وقف خار است دل ما
شادمان از غم بجرن میان نه خویش همچو مو در شب زار زار است دل ما	
واعظ برو بخش من سے پرست را از زلف تابدار تو در عرصه گاه عشق گر شمع زستی چشت بیان کند اسے آه و گریه ام که طوفان گذشته است	آخر تفاوت است ز بشا است را هر دل بدوق خویش پذیر شکست را بیخود کشد بکوچه صد ابل نشت را خوش در گرفت عالم بالا دست را
منشین بغیر شاید و شادمان اگر داری بیاد نیکه عهد است را	
یارب مباد خالی از ان سے یا باغ ما عقا هزار ساله ره اسلم کند ز خویش مارا بغیر باد نه باشد شگفتگی از دولت سر رشک دو چشم مطیع خویش	کان رشک آفتاب کند دایغ دایغ ما خود در طریق عشق نیابد سراج ما گویا درون عالم آب است باغ ما در تازگی چو برگ گل آمد دایغ ما
چون شادمان شوق گریان کن پری	خون میچکد ز دیده گل ما سے دایغ ما

<p>عاشقم از حلقه گلگون بود عار مرا تو بیا تا بسوی باغ خرامیم بهم زاهد انکار ز من دلد و اگر معذرت عیش می خوردن و گناشت چمن بخت بهار</p>	<p>ره نمایش بسوی خانه تمار مرا نے تو راحت ندید دیدن گلزار مرا ز آنکه اورا نبود شیوہ بیزار مرا دور زان چہرہ گلنار بود خار مرا</p>
<p>شادمان تکی زان زلف گر گیرفت عاشقم بسجہ و زتار چہ در کار مرا</p>	
<p>اے بنامت گشت نامی نامہ دیوان ما اے طیب ہریان دران خود ضائع مکن آسمان در بحر اشک ما حباب بہستن است تا ز تاب عصر خندان سے اور دیدہ مست در شب بلان جبران برق می آمد سلام سہل باشد در حساب اے زابطاعتش ایکہ ذوق سیر گلزارے بہ بین از خون دل فی الشل گر بگذر دگر و در تف مرغی بجاب</p>	<p>طبع سرکش ہم ز لطف رام در فغان ما ز آنکہ در دیار پادشہ بہترین دران ما نوح کشتی کے بر داور طوفان ما لطف شبنم کے پذیر و سنبڑ بتان ما از لب خندان او با دیدہ گریان ما پیش موج لطف او مشت خن عصیان ما لالہ زار تازہ در ہر گوشہ دولان ما صورت مرغ طرب از سینہ بریان ما</p>
<p>شادمان این نیم جان با چون تباوانش دہم گر شود پیکان او آب از دل سوزان ما</p>	
<p>چہ در دل است ندانم بہ من بنگار مرا بسانِ خوسے تو نازک بروز گار فراق بتار تار بر طرہ تو بر بستہ است</p>	<p>کہ مرے نہ کند خاطر بنگار مرا غصہ میان تو کہ وہ تن نزار مرا قضا از روز ازل جان بقرار مرا</p>

<p>بنیم چشم سیاه توانی غزالِ ختن بجاست طالع آتم که آن چمن خسار</p>	<p>که تیره کرد چو زلف تو روزگار مرا چو برگ گل کند از لطف خار خار مرا</p>
<p>چو شادمان شده ام خاک راه تو سن یار که عار هست ز چشم فلک خبار مرا</p>	
<p>آنکه گننام شد از عشق بناست اینجا دل بدر تو طرب دارد و جام نعمت در برم دل ز سر زلف تو آویخته است و اعظم امروزلب از وعظ میالاسد برو مایه جز ذوق غم یار نداریم مراد کفر و اسلام یکیه بر همین و شیخ یکیه</p>	<p>پخته کون و مکان کیسو خام است اینجا عشرت و خوشدلی هر دو تمام است اینجا جلوه عقل بیک مایه حرام است اینجا دعطر رانیست اثر شیشه و جام است اینجا بهر که ناکام تر از عشق بکام است اینجا زین میان بے طلب یار که نام است اینجا</p>
<p>شادمان بنده عشقت که از روز ازل توسن چرخ و فلک رام و غلام است اینجا</p>	
<p>رنگی بدو به چهره گل آفتاب را از شرم چشم مست تو در می اثر نماند از لطف رنگ و بو نتوان سوز عشق یافت تا گل هزار پاره کتد جامه و چرمین خو اهرم شکافت سینه و دل را برون نکند از حرف مدعی نتوان یافت رمز عشق</p>	<p>بوسه ز زلف سنبلیله پر پیچ و تاب را یکفیتی از آن لب میگون شراب را سرگرمی شراب نباشد گلاب را یک سو فلک ز چهره گلگون نقاب را کس در نفس ناخت مرغ کباب را یعنی که لطف آب نباشد سراب را</p>
<p>صورت تراء غزل شادمان بهر</p>	

شمرنده ساخت نفیچک دیاب را	
جدا از بزم تو راحت بود گزند مرا	به مجلس تو بلابل بود چو قند مرا
ز دود من شود ابرو و بار دآب حیات	اگر ز بهر تو سوزند چون سیند مرا
اگر چه از همه آزاد بودم از بهمت	و یک زلف تو آورد و گزند مرا
هنر گونه طرب پیش من نهاد فلک	بغیر در نیستی و دل پسند مرا
بدان عزیمت کنون که از تو نه عشق	بهیچ درد نیابند در دمنند مرا
بر درخکار و فادرسوای قامت یار	
کشید از دجھان بهت بلند مرا	
اندانند چه گل و سنبل و بکام است اینجا	توبه از باوه گلنگ حرام است اینجا
نوبهار است مے و ساقی و طرب طلبیم	پیشگی مے خرد یکسره خام است اینجا
خضر گودم مزین از فیض دم آبجیات	بر کف منبجه تا باوه بجام است اینجا
جز نوح و زلف بتان که ضیا بخش دند	
این مقام است که نئے صبح ز شام است اینجا	
بغمزه دلبری از دست دلربایان را	بر پیش تو چه نمود است خود نمایان را
خوش از سوا خطت بر فزود کشور حسن	چو از سیاهی لشکر حسان کشایان را
براه شوق تو گردیده آب شد چه غم است	بس است آبله پا به پهنه پایان را
بیک نگاه تو از خاک زنده میگردد	قیامت است نگاه تو آتش نمایان را
چو شادمان سخن زان مقیدم که سخن	
سلام بابرسان سخن سرایان را	

رولفب

<p>سازد همیشه راے تو تدبیر آفتاب جوشد ز نور صبح تو تصویر آفتاب مژگان همچو تیر تو نخچیر آفتاب این صد هزار ساله کس پیر آفتاب</p>	<p>اے کرده حق ز نور تو تعمیر آفتاب گر نیم شب مقابل روے خوش کنی در خاک تیره افکنده از مرغزار چرخ گریک نظر بر ویتو بیند جوان شود</p>
	<p>بر کاکب شادمان ز سده تهمت خطا هرگز نه بسته زنگ شمشیر آفتاب</p>
<p>وز روے تست گرمی بازار آفتاب زین روے بس بلند شود کار آفتاب آتش زند و آئینه انوار آفتاب کوری و دپد به شپره دیدار آفتاب</p>	<p>اے روشن از فروغ تو رخسار آفتاب گریک سحر ز روے تو کسب ضیا کند گر از رخ تو سوخت دلم بس عجب مدار سازنده نیت بخت بهر دون ناسزا</p>
	<p>پیدا است شادمان بجان همچو نور مهر از مشرق طبعیتم آمار آفتاب</p>
<p>وصف آن دورتر از شرح بیان است یا آن جان دول آرامش جان است از خمش هر مژه خنوبار چکان است نام آن شوخ مراور در زبان است</p>	<p>ماه از شرم رخ یار نهان است گرچه چهرانش بدل تغیر بخشد لیکن همچو گل خنده زنان دی زبرمفت از آن آنکه دی روز بجز هر ده نیگفت بمن</p>
	<p>پرده پوشی کبریاے زاهد خود بین که بشوق شادمان رو بره باوه کسان است</p>

جهان از شپو رخ اشک چشم روشن است امشب
 بکام دوستانم از وصال یایمیدارم
 در گلداز خود کشا بگو باغبان بلبل
 ز تیر آه زهر آلود دشمن من نیندیشم
 من اندر عشرت و عیش و طرب من خیر انم
 ز گرمیا که بر من میکنند یار از ره شفقت

و دو عالم گوهر مقصودم اندر دامن است امشب
 کزین غم خاطر دشمن بکام دشمن است امشب
 که از یاد زخمش هر سو که بزم گلشن است امشب
 که نقش طره او در دریا جل جلال است امشب
 که در میدان غم تنهادل من است امشب
 دل دشمن ز آتش آسای حیرت گلشن است امشب

مرا چون شادمان بر آسمان است یایه احوالش
 قریب تیر دل زین غم بچاه بیزان است امشب

خیال آن مژه در سینه من خنجر است امشب
 دلم سیاه شد و سینه صد چاک حیل غم
 کمن ای شمع چندان سر کشی در بزم مشتاقان
 چنانکه ایسم و ز در کف نیگیم ز بیباکی

ز اشک گرم من بترکان افکرت امشب
 مگر آه اسیران طره اش ابر تر است امشب
 که روئے او ز آه آسمان روشن تر است امشب
 قام در دستم از وصفش چون گوهر است امشب

ز زهد شک معذورم بیان شادمان از غم
 گذار موع سیداب سرشکم بر بستر امشب

اے از رخ تو زرد شده رنگ آفتاب
 با تیغ ابروان و به مشکین کند زلف
 باشد چنانکه قره پالوند بر کشند
 هر چند ماه غاشیه دارست پیش مهر
 از زلف و چشم و ابرو و خال و خط اے صنم

خواهد گرفت حسن تو از رنگ آفتاب
 و در دهمیشه ماه من آهنگ آفتاب
 سنجند که مشکوه تو با رنگ آفتاب
 باشد میه جبین تو سر رنگ آفتاب
 لشکر کشیده روئے تو بر جنگ آفتاب

<p>دست تو شادمان قلم و تیغ برگرفت از پنجه عطار و دواز چنگ آفتاب</p>		<p>غیر را بر در این خانه چه کاست هر کجای نگرم باغ و بهار است غم ازین غصه و غم زار و نزار است چشم سیاه میقات شمار است</p>		<p>در دل من همه اندیشه یار است از خیال رخ زیبای تو لعل شکست عیش مینا لذتین ذوق کمن با تو خوشم از لعل رخ چون مهر تو تا صبحصال</p>	
<p>شادمان طرح سخن تازه تر انداخته فیض را بر دل تو راه گذار است</p>		<p>نقش نام شاه دیدم بر نگین آفتاب شانی صاحبقران کاند قرین آفتاب ز آنکه باشد سایه حق برترین آفتاب تحم گلهای مدحش در زمین آفتاب موج دریای خجالت بر جبین آفتاب چون ید بیضا بود در استین آفتاب خیرگی بخشد چشم دورین آفتاب از بلند می سنی من دلنشین آفتاب</p>		<p>صبحدم کز فیض شتم بهشتین آفتاب شاه دین پرور شهاب الدین مجرباد شاه تا قرین آفتابش گفته ام بهتم خجیل معجز و صف سریش من کیس کارم بوق تخت شاهنشاه باز آب گمر پیدا کند صفحه اشعار من از وصف تخت بادشاه روسه او رنگ شنشکه ز آب لعل تاب در خوبی اعجاز مدح شاه را نازم که ساخت</p>	
<p>شادمان ظل شنش بر جهان پانده باد تا بود رخسار فلک در زیرین آفتاب</p>		<p>آب حیات موج زنان در دمان مار است</p>		<p>امروز آبرو سخی در زبان است</p>	

<p>تا در دواست در دل ماکرده خار عشق آینه طبیعت هر مدعی که هست ما از وفا غبار رو یار گشته ایم عمریت که طریق تجرد نگاه شوق آینه نیستم و لے از صفای دل گردست ماتیست و لے از غبار عشق دل قف داغ دارد و تن غرق خون عشق</p>	<p>سرمایه دو کون زمین دوکان ماست تا یک گشته از دم تیغ زبان ماست گردون کینه خاک در آستان ماست پیکست آفتاب که در سر عنان ماست پیدا چرمی ز جام بلورین نهان ماست گوش فلک پُر از گهر داستان ماست در باغ دهر لاله مگر توان ماست</p>
<p>نگین نه ایم گر چه که در دور آسمان هر جا غمت وقف دل شادمان است</p>	
<p>آنکه لب از شرم لعل او میجا بسته است کیست که وصف در دندانی چون من مهر گرنه وز دیده است نقد دل بعیاری چرا میرسد آن شسوار ز رخسار او چه سود</p>	<p>تهمت مجنوبانی بر لب بسته است نظم خود را بسته از نظم شریا بسته است طره را از رشته جانم لپا بسته است فوج اشک چشم مارا ده تا شایسته است</p>
<p>شادمان شکل کبر دارد و گرازی خودی هر که چشم خویش را بر رویا بسته است</p>	
<p>از آن زمان که غم عشق میهان من است بهر کجا که روم کامیاب وقت خودم بدام کس ز پشته دانه تلفت نشویم زبان بهره کجا آشنا کنیم عبث</p>	<p>جهان عیش و طرب سر بر آستان من است که یک جهان سپهر در در عنان من است که بر شجر بر مهت آشیان من است که آبرو و سخن از سر زبان من است</p>

بذوق عیش و طرب من ز در دست کشم
که در ماده جان شادمان من است

خطِ توتیتے است کہ بر شانِ آتش است
از عشقِ روئے گرم تو میدانِ آتش است
اشکمِ بیا و خوسے تو طوفانِ آتش است
مخِ سمند ریت کہ مہانِ آتش است

خالی بُخ تو تخمِ گلستانِ آتش است
خود سبزۂ مراد چہ روید از آنکہ دل
تا گرم گرم گردانہ مدد گیر بستم
در گلستانِ رویتو دل در بہارِ سن

چون شادمان ز رویتو صد شعلہ چیدہ ام
کا آتشِ پست در پئے سامانِ آتش است

کہ بیدانِ فتاہیدل و فرزانه کیست
یا اگر با تو بود کعبہ دُبت خانہ کیست
آشیانِ گرتہ و بالاست و لے خانہ کیست
گرچہ در بنمِ جهان بادہ و پمانہ کیست
لیک زان جملہ بخوریزی ترکانہ کیست
زان میان باد و سیہ ز گس متانہ کیست
لیک در راہ و فاشیوہ پروانہ کیست
ورنہ در باغِ جہان جلوہ جانانہ کیست

عشق چون جلوہ کند عاقل و دیوانہ کیست
چون توانا یار جدائی حرم و دیر جد است
رفت و پستی و نیا چہ تفاوت وارو
نشہ در غرور و دماغ سر بہست بود
مہوشان بہر شکارِ دلِ اصف زندہ اند
خوبرویان ہمہ سر و فگل دلال و لے
عکس از حرصِ بشیرینی و تلخی بایہ است
اختلافِ نظرات کہ صد رنگ نمود

شادمان یافتن یار چو اندیشہ بردن است
در شناسائی او والد و فرزانه کیست

جان بر بخِ چو شمع تو پروانہ خوشتر است

دل از خیالِ زلفِ تو دیوانہ خوشتر است

<p>زاهد برد که تو به پاسا ز کار نیست ما از مٹے مغانے چسرا بے خبر شویم از زیستن به حجت آمان که بے هُشند</p>	<p>پیمان با باده و پیمانه خوشتر است چون بے خودی ز زنگس متان خوشتر است مردن بیا در مردم فردانه خوشتر است</p>
<p>زان جان نازنین که غش نیت مشا و مان در عصه الم دل مردانه خوشتر است</p>	
<p>در سر مرا ز عشق تو سوداے دیگر است مجنون بے نوشت بیابان و لے مرا از زنگس چمن نبود بے خودی مرا تھمت چسرا به باده پیر مغان بود در بزم عشق از کف ساتی مای شاق گر بود پیش زین سخن کوه کن کنون فکر کسے به رمز دہانش نئے رسد گو باغبان به لاله و گل این ہمہ ساز بے آب ساخت گوهر پروین بر آسمان</p>	<p>دل زان و دوزلف سلسلہ پر لے دیگر است دل در غم تو بادیہ پیمایے دیگر است این بیخودی ز زنگس شمسایے دیگر است بہوشیم نہ نشہ صہبایے دیگر است ہر ساغر غمت طرب انوائے دیگر است از من بروز کار تو غوغاے دیگر است کین معنی دقیق متاعے دیگر است دانی کہ کلاک با چمن آرایے دیگر است نظم متین ماکہ شریاسے دیگر است</p>
<p>ما را بر اے اہل خرد انتفات نیست کان راے راے دیگر و این راے دیگر است</p>	
<p>باز دل دیوانہ شد ز بخیر موی من کجاست از شراب بخودی بخود تر مہ شب زدوش نیستم عقاویں گم گشتہ ام در اوج دوش</p>	<p>شد خوسے و سرکشے خورشید رے من کجاست من کجا افتاده ام آن آرزوے من کجاست کس چه میداند کہ ہر دم گفتگوے من کجاست</p>

ایک میہ اندکے کین حجتوے من کجاست	میکتم بانویشن تکرار حرف عشق دوست
عقل سے آید بیان محبت مست غرور ساقیا بنائے تاجام و سہوے من کجاست	
وز نرگس تو سر بہ ہاے دگر گرفت توان ز روے حرص خداے دگر گرفت از عکس روے دوست جلاے دگر گرفت مہرے دگر فرو و وفاے دگر گرفت	آئینہ از رخ تو صفائے دگر گرفت مارا نظر بہ بیش و کم روزگار نیست آئینہ دلم کہ چو خورشید روشن بہت چند انکہ یار کر و جنب بر دل حزین
طبع تو شاد و مان ز نازل روشن است لیک از وصف روے یار ضیاءے دگر گرفت	
دل صید زخم خوردہ آوارہ کسے است ہر گل کہ چیدہ تو دل پارہ کسے است کین خانہ روشن از مرخصاۃ کسے است این ہم عنایتے است کہ در بارہ کسے است	جان خود خراب طرہ آوارہ کسے است گلچین چرخ بسل نشوی ز انکہ از چمن منت پذیر شمع دل افزون نیست پیکان غمہ را کہ بہ زہر آب داوہ
آب روانست نظم خدا وادشاد و مان بروے چہ جاے طعنہ و پنیارہ کسے است	
اگر ہزار جگویم ہنوز بیش تر است اگر چہ خون دلم حلقہ حلقہ تا کمر است ز داغ غمے غمت لالہ زار در جگر است ہنوز راہ دراز است یار دور تر است	مرا ز گلبندان خار خار در جگر است گل شر بہر سینہ ام ز شہ لبی بہ صحن باغ از آن دل نمی کشد کہ مرا ز پائے تابہ مرثہ سودہ گشتہ ام اے وای

ہواے بزم تو چون شادمان بدل دارد و گرنہ کار بدست خداے داوگر است		جان خود شکار غم نہ مٹناز دیگر است چشم ترا بناز مگر ناز دیگر است این شاہ باز را سر پرواز دیگر است با عاشقان غمزدہ و مساز دیگر است	
بر حرف نازکت کہ نہ نقطہ شادمان کا انجام دانش تو ہم آغاز دیگر است		از تماشایش دل عاشق ز پا افتادہ است جا بجا در حلقہ اوصد ہما افتادہ است صبح اینجا بدر و مبتلا افتادہ است ہچو بوسے گل کہ در دست صبا افتادہ است	
باشادی دل نمی بندیم چون شادمان کہ از دل دل با غم یا آشنا افتادہ است		وز جوہر بیخ تو تیغ زبان پُر است چون چرخ از ستارہ و آفتاب پُر است لیکن آہ و ناله عاشق ہاں پُر است کاشانہ ام نہ نور رخ شہاں پُر است	
کو شب چراغ داغ دل شادمان پُر است		اور لب بنگریزہ گوہر زبتہ است	

<p>چون تیرک چشم یار ز ابرو کمان گرفت کیفیت نگاہ بُتان با کسے ہوئے چون جلوہ گر شدی بہ چمن چون سیم صبح با دھڑ زلف تو آورد دنگھتے ۶</p>	<p>عاشق خدنگ ہر مژدہ او بجان گرفت کین سے ز دست خویش باید نمان گرفت از مقدم تو سر و گلستان زبان گرفت کز مے ہزار غلغلہ در لب لیلان گرفت</p>
<p>از دست ساتی کہ ز دستش گریز نیست گر زہر در شراب توان شاو مان گرفت</p>	
<p>مارا بہ مرگ نفس ستم گر چہ ماتم است تنہا نہ حاتم اوست کہ جو دے کند بخلاق در پیش اصل فراق نیر زو بنیم جو زاینده و گذشتہ چہ یاد آوری عبث</p>	<p>دشمن اگر بہ فاقہ بمیرد کرا غم است آنکس کہ از کسے نتامد دو حاتم است گر دولت قباد و اگر شمت جہم است نقدیکہ در خزینہ تو داری ہین دم است</p>
<p>آندم کہ شاو مان بہ ارم ناز می فروخت اکنون فادہ ست در آن زلف چرخم است</p>	
<p>آئینہ از رخ تو گلستان دیگر است با چشم و خال و خط نکم نسبتش بہ مہر بنشین و مے بنوش کہ از آتش غمت این غیر تم گشت کہ در روزگار عشق</p>	<p>جام از لب تو چشمہ حیوان دیگر است کان آفتاب را سرو سامان دیگر است ہر دل بلے نقل تو بریان دیگر است ہر لحظہ دست غم بہ گریبان دیگر است</p>
<p>در مان ماسیح نہ انت شاو مان کین در و در و دیگر و در مان دیگر است</p>	
<p>کس دل چمن بہ طرۃ دلبر نہ بستہ است</p>	<p>گر بہتہ غیر عاشق بے سر نہ بستہ است</p>

<p>در صید گاه غمزہ ز مرثکان آبدار جز اشک من کے ز سلاطین روزگار انامہ را بہ قاصد آہے سپروہ ایم</p>	<p>کس چو ترک چشم تو خنجر بستہ است جسے برو کے بحر زگوہر بستہ است کس شعلہ را بال کبوتر بستہ است</p>
<p>آنسو کے آسمان سخت رفت شادمان آرے برو کے باد کے در نہ بستہ است</p>	
<p>ہر کجاہل و روتاج سراسر است لذت جاہ و سلطنت ویدم چون ہنر امانا نہ عفت و قدر بنظر آمد آن واصل لبش</p>	<p>نہک و خاکش ہمہ زرو گہر است دولت فکر را نہک دگر است بے ہنر بودن از در ہنر است مے رنگین چشمہ خضر است</p>
<p>شادمان چیت این کلاہ نہد صندلے از ہر کے در و سرت</p>	
<p>شادی چو غم بکثور یاد پسذیر نیست گل را بروے او تو ان داو نیست از بسکہ ما بفقر و فنا خو گرفتہ ایم ہر کس کہ ہجو لالہ بدایخ تو دل بسوخت</p>	<p>چند آنکہ درویش بدل جا نگیر نیست ز آنکہ آفتاب بآن روز نظیر نیست در چشم ما حریر چو نقش حیر نیست او در حساب مردم روش نظیر نیست</p>
<p>گر زہر در شراب دہد شادمان بگیر از دست ساقی کہ ز دوش گزیر نیست</p>	
<p>درد بر گشتن ز بے سگی زایشین من است خال رخسار عروس سنی رنگین بود</p>	<p>چرخ سرگردان ز شرم حُسن تکین من است نقطہ کز آن تاجان ہلک شکین من است</p>

<p>نبلمان کردند و ردا و شمشیر نگینم که باز گره شب ادا و من این داغ دارد و فلک</p>	<p>رنگ گل های چمن چون طبع رنگین من است پس کمر از کمکشان چون بسته بر کین من است</p>
<p>بیقرار بیا که چمن و شادمان از زلف او است غیر زخمیر سوز زلفش نه تسکین من است</p>	
<p>از دست یار ساغر سرشارم آرزو هست دارم ز عشق روئے تو مصحف زبر و لے بگذر سیح از سیر فکری علاج من</p>	<p>وز روئے او تفریح گلزارم آرزو هست از تار تار زلف تو ز نارم آرزو هست کز تیر غمزه اش دل افکارم آرزو هست</p>
<p>گفتی که هستی پرستی بمشوقه باز هم مگز نیستم بجان تو کین کارم آرزو هست</p>	
<p>یار بیاد و لے یار و فاداری کیست دل چو از ذوق سلمان نبود در ره عشق دل بهر شوخ مدہ زانکه نداند قدرش من و تو هر دو ز یک خاک زمینیم چه شد</p>	<p>این همه یار زبان اند و لے یار کیست کفر و اسلام کیست سخته و ز تار کیست ایکے میدانے عالم دل و دلدار کیست رنگ گر مختلف آمد گل و گلزار کیست</p>
<p>شادمان او تو و غیره باز از حجابان اهل صد گونه متاعیم خریدار کیست</p>	
<p>گر بسجده نباشد گوشه میخانه هست گر نباشد غلغلہ تسبیح در گنج خمول من نخواهم مردن از شبائے جل جلال میتواند چهره صد شمع را فروختن</p>	<p>در طواف کعبه نبود خدمت بتخانه هست بر در میخانه ناله نعره متانه هست گر ز تن جان گشت خالی با و پمانه هست شعله شوقیکه در بال و پر پروانه هست</p>

گر بود دستم تنی از سیم زران دیشته نیست	کز غمش هر گوشه چشمم میزد و روان هست
شادمان را طره زلف کیکی دیوانه ساخت گر چاه را از ره دانش دل فرزان هست	
تنها ز سوز عشق تو مغز سرم گداخت تا آفتاب حسن تو ام دیده بر فروخت ترسم ز گرمی دل آتش فشان که یار مرهم کن سچ که از گرمی داغ	مانند شمع بزم سرو افسرم گداخت الماس ریزه بر مرثه های ترم گداخت دل بد کند که در بر آخوبم گداخت گلدهسته های داغ جنون بر سرم گداخت
اوراق صد سفینه اشعار شادمان چون برگ گل ز گرمی دل دبرم گداخت	
جهان تازه از چشم گریان است ز گوهر فشانی و دریا دلی سز شکب سحر ناله نیم شب گمیزد زاعشرت و عیش دهر	محل و سبزه ممنون احسان است همین چشم ما ابر نیسان است طفیل غمش مونس جان است مگر در دو غم مرویدان است
طیب از چه زحمت کشد شادمان چو پیوسته از درد و روان است	
روے او رنگ گلستان شکست ست من از سر سیه مستی یار قد بر فراخت در گلشن نال درد دل شکست عاشق را	روز بازار باغبان شکست شیشه برفق آستان شکست کمر سرو بوستان شکست همچو تیرے که در کمان شکست

راست گویم کہ در حجابان برادر ز آنکہ بسیار آسمان خیس	یک لب نان نمیتوان شکست کاسہ بر فرق میجان شکست
شک اشعار شادمان امروز رنج گوہر در واپس کان شکست	
یک گل بر دیتو بگلستان کہ دیدہ است جز طبع موثر گاف کہ بسیند و مان یار روشن دلاں ز ساز دو عالم منزہ اند بوے کباب ما دل عالم کباب ساخت ابرے سیاہ گوہر خامہ نگار ما	سروے بقامت تو بستان کہ دیدہ است بے چشم خضر چشمہ حیوان کہ دیدہ است خود آفتاب را سر و سامان کہ دیدہ است زینسان ز تاب غم دل بریان کہ دیدہ است گوید چو من ترشح نیسان کہ دیدہ است
از خون شادمان کہ بدست نگار بست چون نیچہ تو خیمہ مرجان کہ دیدہ است	
ز چشم تنگ تو بر مردمان جہان تنگ است ز ریش خندہ گلستان نے شود معلوم آسمان نتوان جنگ کرد از عرق چہ چاشنی ست درین شست استخوان کہ دم	کہ ہر نگاہ ترا صد ہزار ننگ است کہ صوت بلبل شوریدہ خارج آہنگ است بغلگان بدل اہل معرفت ننگ است ہمے بر سر خاکم بزاغ در جنگ است
حجاب گھٹ گل در میان نے گنجد کہ شادمان صفت این دل بیار ہمگ است	
گل نے جمال عکس تو در پیچ باغ نیست روشن نشد ز تاب رحمت تیرگی زلف	کو لالہ در چمن کہ ز روتو داغ نیست دو دو چراغ عکس پذیر چراغ نیست

ما ہمد باغ بزم نداریم غم سیریار در گلشنم ز ناز بلبل چہ پایندہ	در مجلسیکہ ساقی صاحب باغ نیست تا در ایام من می چون چہم ز باغ نیست
پیائے حیات مرا پر کنید و بس من چون زیم چو بادہ میان ایام نیست	
گل بانند خوش در صد گلستان یافت نیست غیر خضر از خط او کس بر لبش دستے نیافت گو سچ از سادگی عجب از خود ضائع ساز در شب تار ار کسے خورشید خواهد در نظر	سر و چون بلالے او در بیچ بتا یافت نیست ز آنکہ غیر از خضر کس آب حیوان یافت نیست در دودل فرمان عاشق چو دوران یافت نیست این عجائب جز در آن لطف پریشان یافت نیست
شادمان امروز حرف خویش را عزت مدار زانکہ زینسان گوہر از زندہ از زبان یافت نیست	
آہے در غن چنچل دل است ہمچو عفتاش باز نتوان جست گل چہ باشد کہ بے خش خورشید ما خراب شراب کس نشویم	آتش بادہ آب باغ دل است ہر کہ سر و پشے سُرغ دل است در گلستان عشق باغ دل است تا مے عشق در ایام دل است
ہر سلاست کہ در عبارت ماست شادمان جلد از بلاغ دل است	
تا از خیال رویش این سینہ گلستان است بانے نیم سرت بے صرف پائے مگذار دست تہی دو عالم در حبیب خویش دارم	مہ خار غم دلم را عشق تو ازے جان است کین غنچہ ماے خونی دلمائے بلبلان است سوسن بے زبانی ستر اقدم زبان است

از بس که اشکِ خونی بر روسته افشاده	در هر قدم کبوترش گلگشت و گلستان است
در خاطرِ منقصِ غم جلوه گر نه کرده شایسته غمِ اوتا جانِ شادمان است	
سپوخته از درستی با آسمان کج است مخچ مراد و غزل از نهاده اند تو هست باش گر همه عالم کجی گرفت پایه کیت کج فدا رخ کج کنی عنان	جز بر مراد و زودش نهان کج است آنرا که دل بصورتِ لبان کج است خود تیر است میروا چکان کج است دل راه رستی نرو و بازبان کج است
اورا بنیرِ پروشی راستان مباد گردون چه باک گر همه باشادمان کج است	
سر بهر معنی افم کسرخن یار من است باغبان گوشتشاید در سر و دوس چمن ببل از مزمنه با من چه زنده دم کامروز گر تیه نیم شب و ناله صبح از غم یار عاشقم پنج دل آزرده نخواهم به جهان غیر با من چه زند لاف سخن تلے بلند بازش آید که مایوس نگردد ز برم دلم از بهمت عالی نکند کسب طلب زاهدان و فوق می و محضر پستی چه گله من هم از سر کشی عشق قبولش نه کنم	گوش کونین پیر از نغمه گفتار من است سخن صاف محل تازده گلزار من است رنگ گلهاش ز رنگینی اشعار من است از تو پنهان نتوان دشت که در کار من است راحتش می طلبم هر که در آزار من است کآسمان فرش رهش که افکار من است هر که بر یک درم داغ خریدار من است جز غم یار که او نیز طلبگار من است همه دانند که این طرز من و کار من است زاهد خشک گرا از بغض در انکار من است

<p>شاو امانان غم دور نسا زند لے من ہمہ در دم و غم یار و فادار من است</p>	
<p>خوش داغ باز مسل تو بر جان آتش است بیچارہ عاشق ذقنست گوے چون برد حسن تو مصحف است سراسر حدیث عشق دل از تو دور دلبر عاشق بذوق نیست چینی کے برجین تو اسے نازنین دہر یارب چہ آتش است کہ از عکس رے تو</p>	<p>گلشن زدوری تو ز زندان آتش است دل خش موم رویتو میدان آتش است خطِ تو آیت است کہ بر شان آتش است چون سبزہ کہ وقف بایان آتش است یا موح آب خضر بہ طوفان آتش است آئینہ را بسینہ گلستان آتش است</p>
<p>آتش پرست گشت برویتو شاو امان ہمت نگر کہ رستم میدان آتش است</p>	
<p>آفتاب آئینہ دار طلعت زیباے اوست نسبت لعل لبش بامے نیارم کرد زانکہ چرخ مرا حکمے نباشد بر سر آراوگان ہمچو مے کز شیشہ روشن بناید رنگ او</p>	<p>آسمان خود از ازل سرگشته سوادے اوست مرہم از دیو انگھان لعل جان افزاے اوست آفت جان مول ایشان ز ستر پایے اوست خون لعل خستگان پر ظاہر از سیاے اوست</p>
<p>شاو امان خاموش گشت از نازد جا نگاہ خویش لیک گوش آسمان کیسہ پراز غوغاے اوست</p>	
<p>فصل گل است باغ پراز صوت بلبل است بے جام مے مباش کہ در نزد اہل فوق از شیخ شہر کم نبود در حساب ما</p>	<p>وقت نشاط وستی نوشیدن بل است دستے کہ بے پیالہ بود شایع بے گل است مینا کہ در واد او ہمہ شب آیت قل است</p>

<p>آسوده آن دل است که راحت پسند نیست شادی غمی بر وی تو بر اهل دل خوش است حقا که ناگزیر ز دیوانگی بود رویش خبر ز مجبزی مصحف دهد بدل این اجتماع خلق که بینی بهمدگر</p>	<p>آزاده خاطر است که برنجیر کاکل است گیرار در نظر نبود هر دو شکل است آن دل که صید حلقه زلف چونبل است خطش درست نشخه از جسر بابل است خود سر بر شا بهت صحبت پل است</p>
<p>از امر و زینت گر نظر یار شادمان پیوسته چشم محبت بار توکل است</p>	
<p>آنجا که زلف اوست حدیث کند صیت ناصح ز پسند ما کن آزرده خویش را در پیش باز شاد و نرزد این همه بگو سویخ مورد و کاخ سلیمان برابر است</p>	<p>و آنجا که جان باست نظر بر سپند صیت مجنون در و مندر چه داند که پسند صیت مسنی لفظ شاد چه باشد نرزد صیت در راه عشق پست کدام و بل صیت</p>
<p>مارا چه نسبت است به زاهد چو شادمان دیوانه را به مردم نادرونند صیت</p>	
<p>امروز ز شوق تو ام از خود خبر نیست خبر بهتر از و در نظر بر اهل محبت من بیشتر آشفته ام از زلف تو هر چند لاچار بدل میخورم از شست تو پیکان</p>	<p>جز بے خبری شیفه گانزاهنر نیست آن را که ز سوز الم او خبر نیست بر و دیوانه از زلف تو آشفته تر نیست کاندر جدل عشق به از جان سپر نیست</p>
<p>از بس که بے ساخته ام در غم عشقت ز انغم زدم آتش و آجم حذر نیست</p>	

<p>دانی کہ مرا با سر زلف تو سر ہے بہت آنرا کہ ز غوغائے دو عالم خبر نیست بر چہرہ ز مزم مرثہ از ہم نشاید گر لعل و گہنیت را زینت صندوق</p>	<p>ہر سوے سرم راز جنونش اثر ہے بہت معلوم تو ان کرد کہ اورا خبر ہے بہت آنرا کہ درین رہ زالم چشم تر ہے بہت ہر سوے تخم راز بلاغت مہر ہے بہت</p>
<p>نشگفتہ مرو از چمن دہر کہ عالم اگر منزل بودن بنور بگذرے بہت</p>	
<p>امروز از ترانہ بلبل چین پُر ہے بہت از بس کہ یاد سنبالش اندر خمیر ہے بہت قسمت نگر کہ تشنہ لب اندوہ میروم شد سالما کہ ما گل صحرائے غریبیم از بیت چہ دیدہ است ندانم کہ ہر بحر گردست ماتمیست ز گنج و گہر چہ باک</p>	<p>اطراف بوستان ز گل با سمن پُر ہے بہت چون لعل گلخان دل ادا شکن چر ہے بہت مارا کہ آب چشمہ حیوان دہن پُر ہے بہت وز خار پھر دیدہ اہل وطن پُر ہے بہت از خاک سجدہ ناصیئہ بر ہم پُر ہے بہت تیغ زبان ز جوہر زات سخن پُر ہے بہت</p>
<p>تنہا فلک حدود تو خوئیست شادمان ہر کوو کے کہ بہت دل افزمن پُر ہے بہت</p>	
<p>آمد بدولت آنکہ فلک خاک راہ اوست اندر نبرد گاہ سوارے و سرکشے صاحب دے کہ کار دو عالم ز فرخی سلطان ملک صاحب شمشیر و عدل یعنی ز شاہزادہ سلطان مراد بخش</p>	<p>خوشید و ماہ و مشتری اندر پناہ اوست شکل لہاں سایہ پر تو کلاہ اوست موقوف یک عنایت لطف نگاہ اوست کاجرام آسمان عددے از پناہ اوست کہ شرق تا بغرب جہان در پناہ اوست</p>

پرسید از خرد که بگو از جلال او	گفتا که آفتاب فلک باج گاه اوست
گفتم گواه می طلبم اندرین گفست اقبال و عدل و داد بجانب گواه اوست	
چو روانگی در گستان نیست دل با مهر او دارم شب و روز ز خجوبیها روئے یار امشب خوش آید سنبلی سرمه لیکن اگر جان و جهان خواهد بازی اگر جان رفت مار غم نباشد	برستان چو قشش سرو چنان نیست دل او گرچه بر ما مهربان نیست یکه از صد بهاء آستان نیست بخوبی همچو زلف رستان نیست بعاشق اندرین سودا یان نیست خیال او مگر در سینه جان نیست
از آن دل به بود پیکان بسینه دلی کا ند غم او شادمان نیست	
آن رشک گل که میرسد از بهار کیت اهل بصر بدیده کشندش چو توتیا صد آفتاب تعبیه وارو بچین زلف گل گل شده است دهنم از چشم غم نشان	شایه کدام معرکه شایه سوار کیت این سرمه از غبار سرمه گداز کیت آن مه جبین و حسن و لطافت نگار کیت یارب به پهلوی جگرم خار کیت
وقت که شادمان دل غم بر ملا نهند مجنون کدام کوه کن اندر شمار کیت	
با خیال روئے جان افزای او گلزار چیت تا ز تار طره او صد گره وارو زلفانه	گل لود تا در نظر اندیشه از خار چیت با وجودش اعتبار باری و زنا چیت

<p>عشقا زاندا سے یار می باید شدن ایکے پیسری زما آئین ہشیاری خطاست دل کہ بود از مار بود است آن پی سیما بناد توبہ زاهدانے وشاہد نمودن شکل است</p>	<p>مردم دیوانہ را فکر سرود تا چیت مانید اینم رسم مردم ہوشیار چیت خاطر ماشادمان اکنون غم اغیار چیت ما اگر قدرت نداریم اینمہ پیکار چیت</p>
	<p>شما و مان خواہیم مردن و غم یار از وفا از پے جانان نہ جان برخاستن دشوار چیت</p>
<p>! وجود غم جانان نہ جان توان ساخت انچہ در سینہ نہان است مرا از غم درد شکر دار و از ان ساعد تیغ تو دلم</p>	<p>در دو تابر دل ماہست بجان توان ساخت یکہ از شرم بروے تو بجان توان ساخت کہ بمصد قرن ادایش زبان توان ساخت</p>
	<p>ترخ خورشید گل اندود توان کردوے شما شوق تو در سینہ نہان توان ساخت</p>
<p>کے کہ زلف ترا طر زہد لبری آموخت پٹے خرابی دل ہاے اہل مین ز ازل کے کہ در رو عشق تو خاک ساخت مرا خیال گوہر دندان او بر وزہ فراق من از کجا و سیاق سخن کجا لیکن</p>	<p>دل نژند مرا ذوق ابتری آموخت بچشم مست تو آئین کا فری آموخت نگاہ لطف ترا کیا گری آموخت سر شب چشم مرا شکل گوہری آموخت مرا ہوا کے لب او سخنوری آموخت</p>
	<p>مرا چو وادی ایمن بسوخت از گنجے کہ چشم مست ترا سحر سامری آموخت</p>
<p>اسے دل از درد محبت نالہ و نریاز چیت</p>	<p>خاطر محزون کہ ام است دل ناشاد چیت</p>

<p>در دیدار عشق زان کس نمی داند که خود ناصح از پند ملال انگیز آزارم مده راز مار ابل دل داند که غیر از عنایب محبوب از راستی تا بر سخنانی نام پاید دل که مرد واقفا و ایمان میزد از دست دیو</p>	<p>از درد دیوان مرویان امید واد چسبیت عاشق بیدل چه داند شیوۀ زنا و چسبیت کس نمیداند ز بان سوسن آوا چسبیت بسجۀ زتیون چه باشد شائۀ شمشاد چسبیت گیور او بر بردن خسرو غم کلبا و چسبیت</p>
	<p>شاد و مان گر شتم بیرون دهد اندر و دل سوزش محسوس کلام است و غم فراد چسبیت</p>
<p>تا خط بعارض تو دیدن گرفته است اورا نگزید ای شکار است کنز هوس باز آن در چشم مست تو از راه کافری هر گل باغ نغمت دیوانگی گرفت یار از دلم خبر نگرفته مگر که باز ناصح نظریه چاک گریبان کند و لے</p>	<p>هر مرغ دل رسیدن پریدن گرفته است مرغ اندرون بھضه طپیدن گرفته است از خون ابل باد کوشیدن گرفته است تا آن نسیم زلف وزیدن گرفته است منقوله قریب شنیدن گرفته است مارا چو جامه سینه دیدن گرفته است</p>
	<p>بر حال شاد و مان به شب هجر خون دل از چشم هر ستاره چکیدن گرفته است</p>
<p>دلف تو دفترے پریشانی من است زان سان که روے تست گواه ضمیر من من سایه ہماے سخا ہم کہ از شرف من آفتاب افق سپهر تجردم</p>	<p>خال تو مریب حیرانی من است لعل تو باعث کمر افشانی من است نام گدائی تو سلیمانی من است سامان من زبے سرو سامانی من است</p>

چون شادمان کسے کہ برفِ دل آشناست دیو اژاد اسے غزل خوانی من است			
ہمہ جا جلوہ نگار من است گوشہ دامن گلستان است ہرچہ خواہی بکن کہ من شادم آن دو گرہ باک زلف اودارد خار خایکہ را غم وارد رہ بدر تو مے نماید دس	دو جهان چرخ من است گریہ سرائہ بہار من است اختیار تو اختیار من است ہمہ در رشتہ کسے کا من است ہمہ در سینہ نگار من است ہر کہ در و ہر دو ستار من است		
شادمان زین گذار اگر خواہی ہمہ در گم درہ گذار من است			
اکنون کہ گل شگفتے از خوانِ نجش است صد کوہ در و بر دل ماگر بود چہ باک عاشق کہ نقد جان و جانِ خاک راہ اوست مجلسِ بخشش دارم از آنز کہ در جهان گر آسمان بچست تو جز راستی مرو در شاہراہ عشق کہ باید جریدہ رفت	فریادِ بیل از طرفِ گلستان خوش است چون در درو اوست و چندانِ نجش است اوراد ہر چہ بہت غم دستانِ نجش است صحتِ بر و اہل دل و نکتہ دان خوش است در تیر راستی و کجی در کمانِ نجش است برداشتن دل از ہمہ سود و زیان خوش است		
غمگین شو اگر دو جهان غم رسد ز یار کز در و داغ دوست دل شادمانِ نجش است			
لعل تو رنگِ با مے عنابِ دادہ است زلف تو خطِ بابِ سیابِ دادہ است			

<p>از سر و زنگار حسین خود آن نگار تروستی اش ز پنجه منبل بوده گوے از خاکساری تن بغلس که آگه است</p>	<p>شمع بدست ماه جهان تاب داده است مشالعه که زلف ترا تاب داده است منعم که تن بر بسترنجابه داده است</p>
	<p>طبع تو شادمان بسخن آب میدهد از آنسان که آفتاب بر تاب داده است</p>
<p>آنکه کام از یار خواهد حقیقت یانیت کفر باشد و محبت بر مرا و خویش رفت حاصل دنیا و دین در پیش باشد نظیریت نذر از دور و او بر هر دو عالم گس دهند واعظ از پند لال انگیز خود ز محنت مده بار سر در راه دلبر فکن از دوش خویش</p>	<p>هر که غیر از یار میجوید کم از انبیا نیست غیر ازین در شاهراه شقاوت ازان غایت در و مندان را بغیر از درد و غم در کار نیست اهل محبت را نظر بر اندک و بسیار نیست وعظ را در کوچه اگر می بازار نیست خلوت عشق است اینجا با کس را باز نیست</p>
	<p>شادمان تا چند دل کفر و دین بخت نیست کار عاشق را کشاد از مسجده و زمانیت</p>
<p>بے روه دوست باوه بخون جگر یکیت مرطحتان بدیده ماصف کشیده اند مارا نظر بر وے تو باشد ز نیکوان قدر سخن مانند ببالم و گر نه من</p>	<p>از دست یار زهر بشیر و شکر یکیت لیکن ز روه سرو و فاد و نظر یکیت تیاره صد هزار و لیکن قمر یکیت بنمودے بدر که اهل بنر یکیت</p>
	<p>ز آن دل شگفته گردد وزیر لاله سرزند ابر بهار گرچه که چشم تریکیت</p>

<p>از گل رخسار یار دل چو گلستان گفت رو چو در آینه کرد آینه زین رونما هر چه که اندوختم از سر زلفش بدل شکر که از روے دوست باز باغ وصال</p>	<p>لاله هم از خورمی با دل بریان گفت خنده ز گل کرد و دلم چو گلستان گفت جمله ز باران اشک ظرف گریبان گفت غنچه پژمرده دل با لب خندان گفت</p>
<p>باش که تا وصف آن خضر کنده شادمان سبزه که تا بر لب چشمه حیوان گفت</p>	
<p>از نو بهار عکس خشت انجمن گفت از بیم آنکه گم کنی رو بشام زلف از جام کینه مست رسیدی بشدم از یاد آب تیغ تو در نو بهار شوق</p>	<p>تنه آنه انجمن که چمن در چمن گفت صد شمع نور رونے تو از هر شکن گفت صد لاله زار داغ ز اجزاتن گفت گلهاے زخم کهنه ز طرف کفن گفت</p>
<p>زخم دلم ز نغمت آن آشنانه گشت پروانه گلے که ز شاخ لکن گفت</p>	
<p>سر گرمی زانہ زین خانه من است ز آنرو بیاور زان تو ز غمیرے کشد روشن طبعیان همه از رشک تیروند</p>	<p>خوشیدست گردش مائین است سر حلقه جنون دل مویانه من است تا افتاب جبین تو در خانه من است</p>
<p>دیایے آتش است شمشمع حاجت غمواص آتشین دل پروانه من است</p>	
<p>هر چند ناله دل خوشخوان ازاکست صد جان اگر بنیم نگه خرد بده</p>	<p>ترسم ز خوسے یار که بسیار ازاکست مملت و رآن کن که خرد یار ازاکست</p>

دانی که گوش گلن بتابد ز نازی دامن کُشان ز کعبه و تجمانه در گند	چند آنکه صوته بلبل گلزار ناز گشت میخانه رو که خدمتِ هزار ناز گشت
گر میروی در اوج سخن بچو شادمان آهسته رو که رشته گفتار ناز گشت	
از بسکه ریختیم به بخت آبرو بے بحث آنجا که مے به تخم فلاتون بود به پیش مارا به بزمِ بخت چه نسبت که از خرد ساقی بیا به مدرسه در ده شراب تلخ	کوته کنیم به که بخود گفت گو بے بحث باید رنگ شیشه شکستن به بے بحث و هم دخیال تا بنورده بگو بے بحث تا یکدوم چو زهر بگیرد گلو بے بحث
ما بچو شادمان که ندانند و اسعشق هرگز بمن در فکر نازیم بگو بے بحث	
مرا باده کشیدن بهار شد باعث چرا به مرغِ حریم حرم زوی ناوک بذوق گشته شدم از هوا سَفتراکش بجز جمالِ تو ام و نظر سَنائی ز چیت این همه شفتگی مگر که ترا ز کار و بار جهان بازداشتم خود را	بهار را چه گنه چشم یار شد باعث مگر که نشاء ذوقِ شکار شد باعث ز بس که جلوه آن شهوار شد باعث مگر از آن خطِ شکنین غبار شد باعث به قبیله ریشی زلفش قرار شد باعث مگر که بهمتِ مردان کار شد باعث
ز بس که تنگ و خیفم چو شادمان کز یار درمان تنگ و میان نزارش باعث	
دارم دلیکه نیست بجز نازش احتیاج	بنود فیض چه دلدارش احتیاج

<p>مروود کا فریست کہ باشد بد عشق آنرا کشتہ سے مل تو در سر است سرے سر کشان جان خاک پایست</p>	<p>جز تاز زلفیایر بر تاراش احتیاج ہرگز نشد سحرۂ خواراش احتیاج آنرا کہ نیت با بر و تاراش احتیاج</p>
<p>ہر کس کہ شاو مان ہے جام سخن کشید کے سے شود باغ سرشارش احتیاج</p>	
<p>مانیم دل از تیغ غم افکار و گراں تیغ گھفتی کہ چن خواہد دولت از حاصل دنیا خواہی کہ شوی اہل دل از فیض محبت و اعظا چہ کند منع سے و ساقی نمہ روے خواہی کہ بدلد از شینی بفر اغت ز اہد بعبادت شدہ در کار و گراں تیغ در ویر فنا باش چو سالک ز طریقت مائی و توئی دور کن از خاطر و بنگر گمہ مشوا ز دیدن این ز اہد و عابد</p>	<p>یار است بکف ساغر مشا و گراں تیغ ساقی وے و گوشت و گلزار و گراں تیغ از میچ دل خویش میا ز اہد و گراں تیغ بر لب بزنش کید و سہ سہار و گراں تیغ پرہیز کن از صحبت اغیار و گراں تیغ مارا بگل و بستن ز تار و گراں تیغ با جام سے و دیدن دلدار و گراں تیغ حق ہمہ جا بست بدیدار و گراں تیغ ہستند ہمہ غافل از یار و گراں تیغ</p>
<p>اے شاو مان زین عشق کو تھخہ چھاری جان سوختہ و سینہ افکار و گراں تیغ</p>	
<p>بازہ دل رفت در آن زلف پریشان گستاخ تا تو اے سرور و ان گشت بگلشن زدہ محتب چون سگے یوانہ بنا دانی بہل</p>	<p>شد بطلت ز پئے چشمہ حیوان گستاخ نزد و تیغ صبا کے بگلستان گستاخ ہے ہر دست سودا منستان گستاخ</p>

<p>ماکہ بیار غم چشم بتا نیم ز دل مہر ہم نام بہ مہر آمدہ کز مجز آن عقل با عشق نزمید کہ زند کوس گداف</p>	<p>نکند دست بام عیسیٰ دوران گستاخ مے نہد یا بفکاک بے مہر سامان گستاخ مور کے لاف زند پیش سلیمان گستاخ</p>
	<p>شاو مان داد ز کفر سز نفش کہ مدام مے زند چنگ بایمان عزیزان گستاخ</p>
<p>رسید زیر لباسی چو چشم ستان سُرخ شگفتہ باد گل رو سے دل فروز کے بیدین کہ مست ستادہ است در چمن کردہ اگر فلک نہ بقتل جہانیاں بر پاست</p>	<p>سُرخ ز بادہ گل افشان بے چو مرجان سُرخ کز دست چہرہ آئینہ چون گلستان سُرخ ز خون لالہ گل دست سُرخ و امان سُرخ چراست دامن او تازہ و گریبان سُرخ</p>
	<p>بیاد آن سُرخ گلگون چو شاو مان تا چند ز خون دیدہ دل بنگریم مشکان سُرخ</p>
<p>نسبت دانش بظاہر لون رسد طرف دیار بیت محبت کزد نامہ بخون جگر آغشته ام ساقی بگل چہرہ کج بستاوے راحت و عیش کہ بود از تو دور خاک شد اینجا شہر ثمان از ان</p>	<p>بخود می عشق بہ مجنون رسد ہر کہ رسد باد لبِ مہر خون رسد تا نہ کس از غیر پر مضمون رسد لب لب ساغر گلگون رسد گر رسد از طالع واثون رسد گر درو عشق بہ گردون رسد</p>
	<p>گر چہ ز خاکیم وے شاو مان سلسلہ ما بہ فریدون رسد</p>

<p>ستاره میرو و بگستان نظر کنید گر آفتاب در شب تاری ندیده اید بهر علاج سوزش زخم نگاه او مکره بدل در آمد به بیند حال دل</p>	<p>گر جان ندیده اید بجانان نظر کنید بر چهره اش ز زلف پریشان نظر کنید کافر شود گر سوے درمان نظر کنید تا چند سوے چاک گریبان نظر کنید</p>
---	---

<p>یک لحظه ساق این غزال از فیض شادمان   باید که از سخن بسخن دان نظر کنید</p>

<p>از سر سو با ده پرستی نمیرود از باغ فرماند بندت نصیب صد برق تیغ گزیده شعله شهاب شاه غرور حسیست که دنیا ندیده</p>	<p>این آرزو به تیغ دوستی نمیرود تا از دولت تصویرستی نمیرود از چشم لاله صورت هستی نمیرود کین ملک و مال دست بدستی نمیرود</p>
---	---

<p>دل شامیاد عرش نور دست شادمان   من چون کنم که جانب پستی نمیرود</p>

<p>سحر که نگوشت زلف ترا احبا آورد خواب غفل سمی در تر انسیم سحر سرے که شور تو دارد و گرد ز راه ادب عجب گمراه شده بدروزه بردمان لیکن صلاک با ده کنون در و بند غم مخورید</p>	<p>بختگان غمت مشرود دعا آورد ز بهر دیده عشاق تو تیا آورد نمی توان بهر سایه هما آورد فلک ز شکل بهر نوگره گشا آورد که این عطیست فلک از پسته شما آورد</p>
---	--

<p>جمال دختر رز آن کسے تواند دید   که نقد هوش خود بهر رو نما آورد</p>
--

<p>دل کم که در غم در دو بلا جگر دارد ترا نظر بعبادت مرا نظر بعباده و کان اچ کشایم چو نیک سید انم بکاب بتری و بجوی نظر نبند و گر بکاغذ شکل حروف کم چید ز ان بیاوه لبش را اثر نمی بخشم عزیز من تو نصیحت بجا دیگر بر</p>	<p>و گر چه کار کند کو بهین بنهر و لرد بهر متاع که دارد کس نظر دارد که این دکان بلاخت کس مخد دارد بنهر و یک لب خشک و چشم تر دارد کس که مصحف رو ترا بر دارد که ناله اسیران غم اثر دارد که نزد من همه سو و جهان ضرر دارد</p>
<p>بشا و مان نتوانم بر ابر آمد زان که روزگار طبیعت سخن چو ز دارد</p>	
<p>تقصیر و یا که ذات را ماند همچو غش کز گلاب دیدسته تا نداری خبر ز کعبه دل دل ز دنیا بکش که گم گردد غیر او هر چه در نظر داری زندگی کان بیا و او نبود کاب دنیا بساط شطرنج است هر سخن که غمش نشان ندهد چون بوصف لبش سخن گویم دهنش گر چه مایه عدم است</p>	<p>سو و جایش صفات را ماند نفی عاشق ثبات را ماند قبلات سو منات را ماند هر که این جزویات را ماند همه عتس و لات را ماند نزد عارف مات را ماند کار او بر دو مات را ماند سر بر محلات را ماند سخن مانبات را ماند لبش آب حیات را ماند</p>

پیش مرغ دل گرفتار ان ز آنکه ہر تارتار او عمرست	قید زلفش نجات را ماند زلف او شب برات را ماند
شاو مان جان دہد اگر بخش نیم جانش و کات را ماند	
ہر کہ از یاد خبرافت زبانش بستند آنکہ در سینہ او را ز محبت جا کرد زلف در رشتہ نہ پیچید تان جلد و لے خلق را جلوه او گشت نہ ابرو نہ مشرہ واعظ امروز مکین بود بیا لیک ز غیب خود میان نیست بآن ماہ ازان کتہ در ان	ظاہر آزاو نمودند و نہانش بستند ہیچ مینا سے سے ناب و نہانش بستند طرقہ اوست کہ بہر شتہ جانش بستند شمت بہمیددہ بہ تیر و کمانش بستند مہر حسرت بہ پست نہ بیانش بستند ایچ بود است کہ بہتان میانش بستند
شاو مان در خور نیست خدا میداند آن لے کش بغیم سود و فیرانش بستند	
و لے کش نیست در و او ب عالم شاو کے ماند ز من از موج خیز گریہ آبے بر نمی خیزد ز باغ روے او زلف از خرابی بہرہ دارد نصیحت میکند ہر روز از عشق تان نا صبح چہ شد کہ خسرو از شیریں بکام دل رسید از بخت کسے بانالہ کہ با آہ کہ با گریہ خورند است	کسے کو بہتہ زلفش نشد آزاو کے ماند چو آب از سر بر آید طاقت فیرا کے ماند و لے کہ بہر او ویران نشد آباد کے ماند ولیکن بر دل دیوانہ من یاد کے ماند ولیکن عیش او با محنت فراد کے ماند دل دیوانہ مادر جہان ناشاد کے ماند
ز دغ لادہ چون شاو مان دغ کم کہ صدا جا	نہم دغ بدل با دغ ماورزاو کے ماند

<p>گلگون بیاض شیم تو باز از شراب شد سست ساخت اهل جنون را شراب عشق در ماتم رقیب مکن ماه را شراب امروز چشم شادی من میبرد بے در مهر دل ز روئے تو کقطره خون چکد بے زلف او که ملک جهان را سیر کرد</p>	<p>آهوی شیرست ترا میل خواب شد مرغی که بود سر مجنون کباب شد شهری ز دست ظلم تو خواهد زاب شد تا دیده خو بروی تو در ضطراب شد گرداب مهر دایره آفتاب شد صد خسته او دو سلسله پتیاب شد</p>
<p>عمری که گداز غمک نشین بود شادمان در طونب آستان تو عالی جناب شد</p>	
<p>من پیشه بجز عشق ندارم همه دانند گو کعبه و تبتان عدم شو که من مست گر عیش و دوعالم دهم دست بیکبار در بزم غم باری که نقلش همه زخم است چون سگ صفای کار باز دارم در بجز طبیعت بزم خود چو غوغا</p>	<p>از تیغ الم سینه فگارم همه دانند رو بزم بوسه یار ندارم همه دانند دامان غم از کف نگذارم همه دانند از خون جگر باده گسارم همه دانند در بیشه خود شیر شکارم همه دانند جز گلوهر همون زبر آرم همه دانند</p>
<p>دشمن تو داند که بمن تیغ بر آرد از روز ازل گشته یارم همه دانند</p>	
<p>هر که دل در زخم آن زلف چلیپا دارو انگشته شد به پیشم غم غسل لبش چه ده شاد بر مقصود به بنید در دل</p>	<p>صد پریشانی دل خواه میا دارد زخم او خنده بر اعجاز میجا دارد هر که این آئینه از غیر مصفا دارد</p>

<p>چشمش از دیدن خورشید کجا خیره شود هر که بر صفحه دل نقش گل روی تو بست در همه سمرز بنیدالم از گردش چرخ زاهد از چشمه کوشش نکند همچو تو یاد در جهان ز اهل سخن یک سخن عالی بس</p>	<p>آنکه هر لحظه نظر بر رخ زیبا دارد دلش از گلشن فردوس چه پروا دارد هر که پیوسته بخود ساغر مینا دارد آنکه لب بر لب پیمان صیها دارد کاسمان نیز همین نقد ثریا دارد</p>
<p>شادمان را بنود هیچ متننا و حبهان هر که از زنده بمیرد چه متننا دارد</p>	
<p>با و چه جز لطف ترا هیچ قباب داد شاخ شکسته گل ندید یک زلف یار اے گل چه مظهری که مگر باغبان و هر بر برگ گل گذشتی و شبم خبر نیافت</p>	<p>سیاه و ارجان مرا اضطراب داد هر جاشکست خور و گل آفتاب داد باغ ترا و چشمه خورشید آب داد نازدم تبوسن تو که داد شتاب داد</p>
<p>بخود شدند اهل محبت چو شادمان تا در تبسم از لب میگون شراب داد</p>	
<p>از عشق تبان دیده چرخون مزه دارد صد بار ز خون خور و دین زاهد پی حبت پیرا من خاک از ره او بر تن عاشق فصل گل و ایام شتابست سحرگاه</p>	<p>مجنون شدن و گشتن نامون مزه دارد نوشیدن جام مے گلگون مزه دارد از جامه ز تار مے واژون مزه دارد دور مے گلزننگ که اکنون مزه دارد</p>
<p>تا چند قفس بند بود مرغ هوا گیر اے جان ره خود گیر که بیرون مزه دارد</p>	

<p>دوستانِ حالِ نزارم پیشِ جانانِ گفته اند اے طبیب از نوشدارویم مرا زحمت مده از ازل افسردہ کس سرگرمیِ احتیافت گر نیاید جانِ بشکرت در تن عاشق چه پاک از اداسے آن بیاں در کامِ شپید ز خویش</p>	<p>زار می لبسِ پریشانِ بگلستانِ گفته اند در در عاشق را علاج از ترکِ دربانِ گفته اند راحت اندر سیه دل سے بریانِ گفته اند ذوقِ حل جانِ فزایش مابہ از جانِ گفته اند ہر کجا حرفے از آن زلفِ پریشانِ گفته اند</p>
<p>شادمان کیت کیان کو سخنِ فیضِ عشق کا و ستادِ آن سخنِ بھیرت و کیانِ گفته اند</p>	
<p>ز نفسِ کشانِ کشانِ دلِ او بخونِ برد ما دلِ چو گو بہ مجمعِ خوابانِ نگندہ ایم دلِ را خیالِ ابرو سے او سر بہ تیغِ داد خویش بد با رخِ تو دلیرانہ باختہ است</p>	<p>اشفتش ز ما ہمہ صبر و سکونِ برد ہر دلبے کے جیت بر آمد برونِ برد لب تشہ را کسے نہ بدیا سے خونِ برد بینم کہ گو سے دل ز زنجارت چونِ برد</p>
<p>عبدِ نشاطِ فصلِ بہارتِ شادمان از دستِ ماکہ جامِ مے لالہ گونِ برد</p>	
<p>مرا ہر دم غمِ مے میں نشِ ناتوانِ دارد چہ پاک از سر گزینہا و دورانِ دارد لعلِ ندے بشکلِ مار گرو دغامتہ مشکینِ بدستِ من فغانِ عند لیبانِ در چرخِ کجیِ حیرت افزاید</p>	<p>ز من از ناتوانی سایہ من رو نہانِ دارد کہ دایم بر کف از مردانگیِ رطلِ گرانِ دارد مگر پا در رج و ضعفِ سبز لعلِ بتانِ دارد زبانِ سوسنِ آزاد مارا بے زبانِ دارد</p>
<p>ز شادی ہما سے چرخِ سستِ پیاں شاد کے گیم غمِ دلِ ارے باید کہ مارا شادمانِ دارد</p>	

<p>پریچو کہ درہ زلف شہرستان چہین دارد درین گلزار عیش افزا مہر یاسمن رویان خط مشکین بگرد و سیمینش بدان ماند چہ غم دارد ز شہما سے سیاہ بازیبا کی چہ حاجت امتحان آنکہ از رسم وفاداری متاع ہر دو عالم از دکان تو توان جستن</p>	<p>جہانے چون ہلیان از دہان زیر نگین دارد ہمین یک الہ را دیدم کہ داغ و لہشیں دارد کہ مورے پائے مشک آگین بگر یا ہمین دارد کے کو آفتاب از چہرہ ماہ جبین دارد چو اشک عقبا زان نقد جان و آستین دارد کہ نے در دل غم دنیا نہ پروائے دین دارد</p>
<p>ز حسن نظم جان لذت آفرین دامن ہر دم میخارابر عجب از تو جہاے آفرین دارد</p>	
<p>در راہ تو از خویش گذشتن مزہ دارد در مجمع ز تانوشستن ز خرد نیست تا چند گرفتار شدن از پئے دنیا گرفت جہان را سیر آئین درستی</p>	<p>دل در شکن زلف تو بستن مزہ دارد چون تیر ازین حلقہ جہ بستن مزہ دارد زین کش مکش بیوہ رستن مزہ دارد چون زلف تو از خویش شکستن مزہ دارد</p>
<p>در باغ رخسار انگہ ز گسشتش مے خورون و یک چند نشستن مزہ دارد</p>	
<p>ز سوز عشق تو مایم دل کبابے چند ز کوہ لب نہی گر با حیات ابد نشان بزم دل آسودگان را مطلب چو مور آتش سوزان گرفتہ ایم وطن نقیہ شہر چہ داند رسوز دفتر عشق</p>	<p>بسان ذرہ نیر در بر اضطرابے چند بچشم مست بگو تا بد شرابے چند قناہ ایم درین کوچہ دل خرابے چند متاع ماچہ بود غیر تیج و تابے چند کہ نیست رمز محبت درین کتابے چند</p>

عمر زبیری باو صبا بدست نظر	ز شلخ زلف توجیدیم آفتابے چند
چو شادمان بہ جان از طفیل غم بہم ز خون دیدہ و دل گشتہ کامیابے چند	
رخت رویت عرق از روے گلستانے چند شد کباب از نگہ گرم تو ہر جا کہ ولی است چشم تار باز نیاید ز دل آرزوین خلق ہر کہ در عشق نزد گوے اما الحق الحق اسے فلک تابکے از غم دل اہل ہنر	باغ و پریش رخت چہیت مہیا نے چند از شکر خندہ بیار اسے نکدے نے چند زلف بردار کہ مردند پریشانے چند کافر عشق بود و مرد اسے نے چند نانا مافی این بے سرو سامانے چند
شاو مان ہصرہ صاف تو بر از صد غمست نے متانت بچہ کار آید دیوانے چند	
مستان سے تاب ز لب خندان تو یابند چون باغ رومی ہر گل شاداب ز حیرت ہر دل کہ کند آرزوے زند گئی خضر جمیت دل سے پریشان دو عالم	صد آب حیات از تہ دندان تو یابند غنجہ شدہ از غنچہ خندان تو یابند مہمان بے چشمہ حیوان تو یابند برہم زدہ زلف پریشان تو یابند
گر خود اشرے از دل عشاق بچوبند صد شمع نھان در دل سپکان تو یابند	
آنکوز دست جام سے اندر بہار ماند ز ساندیا و کار شہمان در جان لے در راہ عشق خانہ بر انداز آسان	تا فصل گل کہ باز سد شرار ماند از ما بجایے سکہ دل و غم دار ماند از من دل و جگر بہمیں ویار ماند

<p>دزدیدہ طوطیا کے وفا کر دوش چشم در خواب دیدش بدو دست نگار ساز از بس کہ بقیرا شدم از دوزلف او</p>	<p>گر دے کہ خود تو سن آن شہسوار ماند بیدار چون شدم بدو چشم نگار ماند آن بقیراری از غم او قبر ساز ماند</p>
<p>برخیز شاو مان کہ بدیا چه سازش است نتوان مدار بر فلک بے مدار ماند</p>	
<p>از چہرہ تو مہر منور خجل شود گریزم غمزہ ات نکند از دم حجاب از پاسے تاب سر مہ ناز و کرشمہ رے زمین تبارہ گرفت از شرک من</p>	<p>وز رنگ و کورلف تو غنبر خجل شود پیکان گذار گیرد و خنجر خجل شود کہ طمطراق حسن تو زیور خجل شود کہ منے فلک بانید اختر خجل شود</p>
<p>بر شعر را بشعر تو را نہیت شاو مان کہ آب و تاب نظم تو گوہر خجل شود</p>	
<p>چو وصف لعل لبش جو زبان گردد چو یکدہ دور گرد و رسد بادیہ ناب چو دل کہ خستہ ابرو و لستان دیدم سخن شناس کہ را تو انبخت بقتل</p>	<p>حجب بان کہ ز باغ گرفتار گردد رخس سرگرد خورشید آسمان گردد کہ دیدہ است کہ خستہ از کمان گردد کہ باہر از زبان قاصر لسان گردد</p>
<p>غم غم محو اسے یار مہربان ز کرم کہ عاشق از غم مشوق شاو مان گردد</p>	
<p>مستان عشق بادہ ز خون جگر خوردند در باغ عشق کاشت و از خون دید آ</p>	<p>لعل از شرک و کفر پیمان بر خوردند از نخل صبر و در نہا شد کہ بر خوردند</p>

بز خوان آفتاب نیانم دست خجیش آتاکه ز چو چاک بود زویشان بهوش	صاحب دلان که تو ز دست مهر خورند چون کوکان گجالم سیم و زور خورند
مایچو شادمان بنسم عشق زنده ایم که خشم ز باغ عیش حریفان شمر خورند	
دیوانه که دل بتوانا آفرین نهد تا که بکشتن چو من خون گرفته صد جان بکار کرد و دل سخن طپد این طرح تاز نیست که جان بستان نازم همه بخط عدا تو که ز غرور آن چشم جوانه و دانا فرب دست	صد جان پیشتا بهر ستمین نهد هر دم گره بر بر چرخ جبین نهد بر رخسار یاز چو ترکانه زین نهد پیوسته عشق داغ غم دلشین نهد صد تو غبار ز نظر دور بین نهد آوارگی مخاط غلوت گزین نهد
در حیرت ز عشوه که سینه شادمان دل آن چنان ستاند و غم این چنین نهد	
از آتش عشقت دل بریان مزه دارد روے تو سحر باشد آینه گلستان ز لکن و عطر که در کوچه و بازار بجا نهد از لذت جمعیت دل نای عزیزان	گرجان رود اندر ره جانان مزه دارد آری بهر گشت گلستان مزه دارد در کوچه مخان نعرهستان مزه دارد آشفتن زان زلف پریشان مزه دارد
از مهر و دزدید گریبان اسیران کرد دست غمش چاک گریبان مزه دارد	
آنکو بطاق دل غم آن آشنانهاد	مردان ساز عیش و طرب را بجانهاد

آبِ حیات در دم تیغ فنا نهاد
این نافہ را کہ در ہر حسیب صبا نهاد
توان بر آب و باد بہ حکمت بنا نهاد

تسلیم باش و زندہ جاوید شو کہ یار
دیوانہ کرد بوسے سیر زلف او مرا
دانا بہر ملک نسا زد کہ بیچگاہ

تا دست ہر خنہ نتواند بخود کشید
دل در خزینہ گوہر محسوس و فنا نهاد

ابرو سے دل از آن آب گہر باید کرد
این دم چند بگو تا بچہ سر باید کرد
زینت جام نمے وقت سحر باید کرد
چون صبا زین گل وزین سبزہ گلد باید کرد

ساغر عیش پر از آتش تر باید کرد
بے مے و ساقی در اشک و اشعار بلند
پیش از آن کائینہ مہر شود چہرہ ہما
مرغزاریت جہان پر ز گل و سبز و ولے

شاو مان زین ہمہ غم تا کہ دل یافتہ راہ
شہ چند نہ در کار جگر باید کرد

خود تیغ سفر بے سرو سامان نتوان کرد
چون بوالہوسان گل بگیان نتوان کرد
دل بے سیر زلف تو پریشان نتوان کرد

بے نشہ مگر گشت گلستان نتوان کرد
از بس کہ گریبان من از دست تو چاک است
از طر و شمشاد پریشانی سنبُل

درمان ہمہ ساختہ دست میحاست
با درد تو اندیشہ درمان نتوان کرد

یاد تو ام ز خاطر خون نمی رود
آنجا حدیث لیلی و محبتون نمی رود
از شرم حرف بادہ گلگون نمی رود

آنی کہ دل ز مر تو بیرون نمی رود
جائیکہ حرف حق من و حقن روست
در محاسبیکہ ذکر لعل او بود

<p>بریا چار ویدہ پر خون میسرود از خواندن فسانہ و افسون میسرود</p>	<p>اندیشہ فراق تو اسے شک آفتاب دریست درویشی کہ غیر از دوا می صل</p>
	<p>روے تو از تقرن گل کے رود زیاد از سر خیال بادہ با فسون میسرود</p>
<p>وندو بوسے ز گلہا کے گریبان کہ می آید بجز چشم میستش ز چشمان کہ می آید کے داند کہ باز از بہر فرمان کہ می آید بدین شکل از پئے تاراج ایمان کہ می آید صبا در بر گرفته گرد و دامن کہ می آید</p>	<p>نیم جان فزا شب ز بستان کہ می آید گئے جان دادن گاہے قرار دلشن دن دوا بر چون دو تیغ از آخته آتش کہ صید انگن کلاہ کج کردہ سنبل بروے گل فروشتہ سراپا دیدہ می بینم ز گس را باغ اندر</p>
	<p>بسان شادمان دیو از تر گشتم ز دوش مشب نسیم سنبل زلف پریشان کہ سے آید</p>
<p>اول ز نام عقل بدست جنون دہد کس دل با اختیار خود از دست چون دہد فرزاند را بجائے نعل خون دہد چون بس کنم بغم دل من فزون دہد</p>	<p>آن کس کہ دل ز بلف تو بہر سکون دہد گفتی کہ دل ز دست مدہ در طریق عشق این چرخ دون نواز کہ کو دست ہم کہود ساقی روزگار کہ نہرست بادہ اش</p>
	<p>چون آسمان دہد دم آہے بشادمان او در تقابلش زور گوہر فزون دہد</p>
<p>بنوید جاہ دنیا آنگہ از حسنی خبر دارد عجب نبود کہ ہر جاز عفران زار این اثر دارد</p>	<p>نخواہد افسر شاہی کے کو ترک سر دارد ترا بر ز روی رخسار با گر خندہ سے آید</p>

<p>خریداران ہمہ جمع اند من شمعندہ زین معنی کہ از مهرش مکان من متاع بے شر دارد</p>		<p>بہ نقاب تو اندر نقاب کے گنجد بچین زلف اشکنا تجاں گفت رشت چو سورہ یوسف بھٹھٹن</p>		<p>بہ مجلسیکہ تو فی آفتاب کے گنجد بریش چشم تو ذکر شرب کے گنجد درو زبے ادبی انتخاب کے گنجد</p>	
<p>بدیدہ کہ خیال تو جا گرفت درو بغیر اجل نقش خواب کے گنجد</p>		<p>ہزار گردن و سرور خم گند شود کہ باد و خیم ہزار او بہ بند شود بزین برآید و آرایش سمند شود سیح در و مرا دیدہ در و مند شود</p>		<p>برون خرام کہ جان جہان پسند شود بہ طرہ دل آزاد من گرفتار است ز شرم آب شود آفتاب چرخ چو یار پے علاج قدم رنجہ گرفتار یار</p>	
<p>نشان رحت از دست توان طلب کردن کہ شاو مان صفت آسودہ از گزند شود</p>		<p>ہزار دل شدہ را جان ز تن برون آمد کے کہ انقش سپرین برون آمد رسول حق نہ بحث از وطن برون آمد نمی توان ز زمین و زمیں برون آمد</p>		<p>سحر کہ مست غرور از چمن برون آمد وہ ز پرتو خود آفتاب تشریفش یقین کہ دشمن نجیش مدہ است خویش و تبار ز قید تن چو رمانی نباشد اول کار</p>	
<p>چو شاو مان سر زلفش ہیتم ز پئے دل ہزار دل ز دل ہر شکن برون آمد</p>					

<p>ایکے از مہرِ رشت ماہِ نہا غم تازہ شد سرسبزِ پرِ مردہ بودم از مسمومِ حیرلیک صدومعه دیدم پُر از حرفِ طلالِ انگیز بود</p>	<p>از نسیمِ زلفِ او گلزارِ جانم تازہ شد از نسیمِ وصلِ من از استخوانم تازہ شد جانِ دول در جلوہ گاہِ کشتایم تازہ شد</p>
<p>بسکہ بستم داستانہاے محبت در کتاب صد کتاب اندرِ جهان از داستانم تازہ شد</p>	
<p>ز آن رویِ دُرّانِ پوشمِ پافسون کہ بس کند گر جامِ حمیمِ بدست نباشد کہ درِ شباب صد گونه گلِ شگفت بصحرای بعدِ زین فصلِ گلِ ست و محلِ گلِ جست و جو کند مادل بہ موجِ چینِ نیشِ فگندہ ایم در باغِ دوست لالہ و گلِ جامِ کُف اند</p>	<p>در فصلِ گلِ ز بادِ گلگون کہ بس کند تنہا بال و ملکِ فریدون کہ بس کند مجنونِ صفتِ ز گشتنِ بلبلون کہ بس کند اکنون در گریہ چہرہٴ مجنون کہ بس کند تنہا بقیدِ طرۃٴ مفتون کہ بس کند از خوردنِ پیالہٴ خود اکنون کہ بس کند</p>
<p>چون شادمان غمِ دلِ محزون برون دہد خود بر حدیثِ یلی و مجنون کہ بس کند</p>	
<p>چہرہ اش در نقابِ می جوشد چون کنم فکرِ ضعفِ رخسارش بہچہ گلشنِ کز آبِ گیر و جوش تا غمش شعلہ در درو غم زد</p>	<p>آفتابے در آبِ می جوشد بر لبم آفتابِ می جوشد تنش از اہتابِ می جوشد سینہ ام از گلابِ می جوشد</p>
<p>شادمان چون کند بشعرِ ہنگ نغمہ اندرِ ربابِ مے جوشد</p>	

<p>ماه دماغ تو بر جگر دارد همه دارند سینه پُر ز غمت شب بجز تو ای بهارِ بهشت تا قیامت خبر نخواهد یافت هر چه سود است جز متاع و مال دل عاشق چو لاله دماغِ قمر</p>	<p>ابرهم تو دیده تر دارد لیکن این بنده بیشتر دارد تا سحر خنده بر لبش دارد هر که از چشم او خبر دارد نور اهل دل ضرر دارد از مر و محسر معتبر دارد</p>
<p>شادمان در گذر جهان جهان که همه روے در گذر دارد</p>	
<p>شکر خدای که مژده جانان بجان رسید آمد چو رنگ و بو چو بهار از ره دنیا خوش مغزارِ خاطر پر پرده بنر شد من چون نسیم بے سرو تا ختم برون</p>	<p>گلبنام تهنیت ز زمین تا زمان رسید صد رنگ بواز و گلستان جان رسید ز آن سر دماغ جان که چو آب روان رسید زان نغمه که از چین و دستان رسید</p>
<p>این دولت نخبه مبارک به شادمان کوز راه لطف از دل جان شادمان رسید</p>	
<p>به پیش روے تو یاد بهار نتوان کرد ز مام کار سپهر بدست مابد بخاکدان جان دل گذاشتن جبل است ز بقیرائی دل بے عمل شدیم بے دلیم زیاده رخسار شک آتش طور است</p>	<p>ز روے گل نظرے سوے غایتوان کرد بجز نشاطِ غمش اختیار نتوان کرد که هیچ زنده درون مراد نتوان کرد چو دل بجان بود هیچ کار نتوان کرد معبود و پیو گلستان گذار نتوان کرد</p>

<p>بآفتاب کہ بیند چو یار در نظر است بغیر وصف سبز لعل عنبر افشانش بصبر عاشق و پیمان مہر رویان</p>	<p>بروس ہر نگہ در شرارت توان کرد بروص صفہ قلم مشکبارتوان کرد ز بیچ رو چہ جان اعتبارتوان کرد</p>
<p>زما گذشتی و ناوک بجان غیر زوسی ازین زیادہ تر مہم دل نگاہتوان کرد</p>	
<p>روشن دلائل کہ حفظ خط جام کردہ اند شوخی و سرکشی و دورنگی بلاکشان آہا کہ دل بگردش چشم تو بستہ اند دیگر مہربان سوسے کشنگان خویش واقف نہ کر شاہسواران ملک دل</p>	<p>تکرار ساغر مے گلغام کردہ اند زان چشم دام کردہ بلانام کردہ اند قطع نظر ز گردش آیام کردہ اند جان دادہ اند بخیف آراہم کردہ اند تسخیر کائنات بیک گام کردہ اند</p>
<p>چون شادمان سپاشتی شربت شہ کار آن را کہ از بخت مے آشام کردہ اند</p>	
<p>در سینه بے محبت دل محترم نباشد بے پیچ و تاب محبت دل کے قبول باید دل خون شدار چہ شکل مار غم تو باید ہر چیز کا فرید نہ بے صاحت پسندار</p>	<p>دور بخ بودہ جنت جائیکہ غم نباشد کہ ترک مے نگیرد و جام دُخم نباشد تا دل را بست زلفے کش پیچ و خم نباشد انصاف را کہ داند گر خود ستم نباشد</p>
<p>ز وترک سر نمودن بسیار مشکل آید عاشق کہ در محبت ثابت قدم نباشد</p>	
<p>دیوانہ کہ دل بر غم داستان دہد</p>	<p>کے گوش بر حدیث میجا لبان دہد</p>

<p>گفتم مرضِ عشق شفا یابد ازالم گردون گهر بر خرنادانِ بدوے از سرِ گلستان چه کشاید و لشعبث</p>	<p>گفتند هیچ به نشود تا که جان دهد با کو دکان چگونہ دل نکتہ دان دهد عاشق که دل به جلوه سرزدان دهد</p>
<p>غنمے کس محز که گیر و فلک د کس او همچو نور ماه دل شادمان دهد</p>	
<p>دلما حسن زلف تو بر باد می رود زابد اگر برف تو شید انشد چرا از عشق ماه روست تو به شب آبران زابد چه حال تست که بر غم می گشتان آوار نادهد ز کرم ناصح و دے</p>	<p>آن کیت که کند تو آزاد می رود بر سر نهاده شانه شمشاد می رود جانها براه ناله و فایا می رود هر کس که شد بکوه تو ناشاد می رود چون بنیم آن جمال تو از یاد می رود</p>
<p>خود از بتان دهر مروت طلب مدار در شهر موشان همه بیدار می رود</p>	
<p>کونیمه کو خبار از کوه دلدار آورد چون در آید از دکان شایان شک قمر گر نسیم زلف او بر صومعه آرد گذر زخمها دار و دل مراد با بخت کو میتوان از بخت دل بخار او گلده کرد</p>	<p>بلبل شریده از بوسه ز گلزار آورد آفتاب از شرم پیش رو بدیوار آورد زاهدان را بخود ویر و سوا باز آورد تا نسیم از تار زلفش شکست تا آرد گلبن عاشق بجای گل اگر خار آورد</p>
<p>شادمان حواریه کک گوهر نشانت فیض بس گرامی گوهر اندر سلاک گفتار آورد</p>	

<p>من اگر جان از غم آن دل با خواهم فشاند اے عزیز ان نکته سر بسته دارم باشما بان سیح از بهت در کار من اندیش نیست من بشیر آشنایان کم شینم ز آنکه عشق</p>	<p>آشنا را در ره آن آشنا خواهم فشاند یک چون عقد کمر پیش شما خواهم فشاند در نه صد جان در غم آن بیونا خواهم فشاند حالتی دارد که حرفی ز آن بجا خواهم فشاند</p>
<p>شادمان تا چند پنهان دارم آن بازیگه است گر نباشد محرمی در روستا خواهم فشاند</p>	
<p>بخاطرے کہ توئی مدعائی گنجد شمیم زلف که آوردی ای صبا بچمن ہزار نغمہ رنگین زیر لب دارم بکوچہ گذر افتاد اہل عشق ترا بہ جرم عشق مرا بلبلان چرا نکشند بیستہ کہ در دہر رو یار بتافت بآب حفظ تو پرورہ گشتہ است مگر چہاں طیف کرم اہل اہلبابت خان ہزار مطلب دلخواہ آرزو دارم</p>	<p>بہ گلشنے کہ غرامی صبا نمی گنجد کہ غنچہ در بر و گل دقیا نمی گنجد وے باز شہیدان نوامی گنجد کہ جبریل بجای دنا نمی گنجد کہ در شہادت من خون بہانی گنجد بغیر جلوہ حسن صفا نمی گنجد کہ دانہ در دہن آسیا نمی گنجد کہ کاراست بوضع شامی گنجد وے ہوس بحریم حیا نمی گنجد</p>
<p>سرے کہ شور در وچو شادمان زلال بزیر سایہ بال ہمتا نمی گنجد</p>	
<p>ساقیا فو بہارے آید گر ہلا ہل دید و گرے ناب</p>	<p>باوہ در وہ کہ یارے آید از کفش خوشگوارے آید</p>

دست در کار دل بایخوش است مگر از زلف او خبر دارد	که هینت بکار می آید که صبا بے قرار می آید
در حقیقت چه راز پیدا کرو کا شکب سر ما بدار می آید	
بے مثل و لعل دل باصفائے نرسد گره از کار فرو بسته کس وانشود کوشش غیش تن بهمت یاران عزیز دل ازین کیسہ بردار که ازنگ وگر آفتاب اچھ چین لعل در آتش دارد در رو باوے وگر دارد و داروے وگر	غنج خندان نشود تا به صبا نرسد تا به دست کرم عقده کشاے نرسد وقت تا در نرسد بیج بجاے نرسد تا جدائی نگزیند بهماے نرسد کافر عشق بهر بے سرو پاے نرسد عیسی اینجا چو بر دره بدوایے نرسد
شادمان بس کن از نغمه خاموش نشین گر چه هر کس به چنین طرز اداے نرسد	
بشوق زلف تو دل بهیروز خواهم کرد ز نقد زبلاست بهر آنچه هست مرا خوبیہ گداز شکب غم بزد وصال نگین جم کلف من اگر نقد ز طرب جراتے که زمرگان و رسد بر جان	قرار و صبر دین راه چه کار خواهم کرد فلے یک گداز چشم یا خواهم کرد نثار مقدم آن شهسوار خواهم کرد رہمن جامے خوشگوار خواهم کرد حوالہ دل صد جافکار خواهم کرد
چو شادی از تو فراموشی است در ره عشق چو اہل درد الم خست یا خواهم کرد	

<p>از یاد رخسار درخشان رود از یاد آن شلخ گل از یاد جوانی که خسر آمد قربان سر در دو تو کردم که الم را از پیش زلف سیئه خم برسم او گل گل چو شور و دست تو از جام می ناب گفتی که ز محرم ز دولت یار نیامد</p>	<p>از مهر لبش چشیده حیوان رود از یاد از جلوه آن سر و خرامان رود از یاد از چاشنی اش لذت دران رود از یاد از شنگی سنبل و ریچان رود از یاد در بلخ رخت نام گلستان رود از یاد گر عشق تو این است فراوان رود از یاد</p>
<p>آن رشک گلستان چو محرمست برآید پیدا است که صد یوسف کنان رود از یاد</p>	
<p>بیاد ز گسشتش خراب باید شد ز فیض باوه که هم آتش است بهیم است چنانکه شمع ز شمع آفتاب س نور کند هلال بر سر می کند اشاره بخلاق بحاست باوه که یکنچند به حجاب شویم</p>	<p>ز عشق آتش رویش کباب باید شد به نیم جرعه بصد آب و تاب باید شد و محرم ز رخسار آفتاب باید شد کزین مهالک پاور رکاب باید شد که چند کشته تیغ حجاب باید شد</p>
<p>چو ماه سر بگریبان نمیتوان بودن چو آفتاب بر درون از نقاب باید شد</p>	
<p>خوش آن کی که ز دل جزیره و فائزود هزار در و بدل دارم و خدا و اناست از آن بسایه فقرم فاده خاک صفت غبار گشتم در روز گریه آب زوم</p>	<p>ز شند با و حوادث چو خس ز جانرود که در میسر من اندیشه و دوانرود که پای من بدر اینچ آشنا زود که نیم ذره من جانب هوانرود</p>

بجزند است او شادمان چه کم گردد
اگر گدا بدر شاه از حیا نرود

اے از گل روتیو گلستان گل دارد گر از نگہ چشم تو سے بے خبر افتاد تختِ اختر از خطِ بستر تو پاشک است من پیشِ میحانِ روم کن اثرِ عشق از وصف لبِ لعلِ توق در طرفِ اوت از سینه صد چاک من گاہِ نبود است	سنبُلِ ہم از آن بُلفِ پریشان گل دارد ز آن بعلِ نمک خیزِ نگدان گل دارد کن بعلِ لبِ چشمِ حیوان گل دارد ز آسویگی دردِ تو در بان گل دارد از ککابِ گهرِ بارین ارکان گل دارد فرزانه که از چاکِ گریبان گل دارد
--	--

ز آن مان که میخ از لبِ لعلِ تو بلاست
از کفرِ سر زلفِ تو ایمان گل دارد

صُبْحِ دم دستِ چو بر باغِ مروان زوند گوهرِ تاجِ شرفِ باشد آویزِ گوش چید شد از کامِ گیس بر شکرِ گردِ هوس تا بسوزند متلعِ دل و دینِ چو نخس	عاشقانِ جامِ سیلابِ جانان زوند سنگِ طفلانِ که بفرقِ من دیوانه زوند شعله شمعِ بهالِ سپرِ پروانه زوند آتشِ عشقِ تو دانسته بجاشان زوند
---	--

شادمان واردم در گره تازه قناد
چون سر زلفِ گره گیر تراشان زوند

غبارِ خطِ مشکِ افشان که از روتیوی خیزد هلاکمے کند فریادِ بلبِلِ در چمنِ یعنی چو بنیم کیند و رکس را بغیرت میروم از خود	چے قتلِ من دیوانه باغِ تو می خیزد که از بهرِ گل که داساز و صبا بوی تو می خیزد که طرحِ کینِ همه از چینِ ابرو تو می خیزد
---	--

<p>گل خورشید را بویا کند گر بر فلک تازد پای چشم سیر کاشن کوے تو به باشد چون نگ چمره آئینه را مصلقت فرود به روی خوش کار و صبا بیوش میگردد مراسودا کوے آن میان تباب کرد آس</p>	<p>هر آن گریه عبیر افشان که از کویتو میخیزد که بجای سبزه خضر از لب جوتو میخیزد غبار از خاطر من در نگاپوے تو میخیزد که جنس هر شمیم از ناف آهوے تو میخیزد هنر بران را بتن موز سر موتو میخیزد</p>
<p>بشم راز روشن کن که یار شادمان گرم که این از آفتاب روے نیکوے تو میخیزد</p>	
<p>ساقی علاج خاطر مجنون نمیکند در دور ما که از نفس افسانه گفته ایم که تر گدای کوچه غم از غرور عشق آنرا که باز زلف سیاهش گزیده است</p>	<p>دست بجام باده گلگون نمیکند کس گوش بر حکایت مجنون نمیکند هرگز نظر بلب فریدون نمیکند اول رمن خواش افسون نمیکند</p>
<p>طبع تو شادمان گه افشان نئے شود روزے که یاد آن لب میگون نمیکند</p>	
<p>بصبریم ز بوتورفته است و میرود جان در هواے سبزه لعل تو میرود بپنج آرزو به خاطر شوریده درخاند باز آورم چنان دل دیوانه گر در راه</p>	<p>دزد دل ز بوتورفته است و میرود دل در شکیخ موتورفته است و میرود ساول در آرزو بوتورفته است و میرود کو در بشت کو بوتورفته است و میرود</p>
<p>بمشم که شادمان دل خون گشته است گجاست آن دل و گر بدوے تورفته است و میرود</p>	

<p>از آن گل خنده بر گل میتوان کرد اگر آن گل کند میل گلستان کنون از شوق لیان به از گل حریفان گریه و آرید از من</p>	<p>وز آن موطن سنبلی میتوان کرد چمن و چشم تبیل میتوان کرد چو تبیل عزم کامل میتوان کرد خج گردون پیرا دل میتوان کرد</p>
<p>بسان شادمان از همت خویش بشن اندر توکل میتوان کرد</p>	
<p>آن نخت کو که از سبزه لب تو ببرد افتادگی بطالع عاشق غنیمت است مادست ز آب و دو عالم شسته ایم دیوانه گجاست که در معرض سخن</p>	<p>تا این دل خراب بدان آرد و رسد دستش مگر ازین سبزه لب او رسد شاید کز آب دیده ما آبرو رسد یکدم ز خود گذشته باین گفتگو رسد</p>
<p>از فیض معنوی است که پیوسته شادمان بر دم زبید گر سخن با بگوید</p>	
<p>ما نخواهیم بجز در دو تو هم راز دگر بے فغانا شب بچو تو در پرده عشق صد جهان دل یکی غمزه ساقی شب وصل خاک گشتم بامید که نهی پا به سرم جز به کسیر کویت که شسته است برین ز سدا لب جان بخش تو عجب از مسیح شادمان از فیض شهنشاه کریم</p>	<p>مونس خاطر شوریده و دمساز دگر ساز ما را بنود نفس نه آواز دگر نیست در شهر بختان همچو تو غم از دگر ایکه خود نیست ز خوابان چو تو ممتاز دگر نیست غفلت و لطم را سر پر و از دگر کین میخانی دگر باشد و عجب از دگر چون تو در عصر نیابند سخن ساز دگر</p>

مارا بغیر عشق نباشد سرے دگر شہباز خن پاپر وبال نلف اوست ہاچو عروس مھر کہ شاط خوانست تا دل زرمز علم جنون با خبر بود تا بر سرش قم زندايات در ویش در گفتگوئے عشق کہ پید زبان بکام چون گوہر شرک بکشم سکون یافت تا در ولم خیال خطا و مرد است باشکب یکون درخ ہجو ز خوشیم تنہا ولم تا بترا زین لاف خمیرین است	با این کلاہ سہل بود افسرے دگر اورا چہ احتیاج بہ بال پرے دگر جز خن خود ترانہ سوز یورے دگر ہر تار تار زلف تو شد دفترے دگر ہر خم تیغ اوست مگر سطرے دگر ماند من کجاست سخن پردے دگر ماند چکندہ در کف من گوہرے دگر بے زلف او نیگہ دم از ورے دگر دیگر چہ حاجت بسیم وزرے دگر دار و خیال زلف تو صد ابرے دگر
---	---

گوہر نشانت کلاب تو پیوستہ شادمان

آرے ازین درخت غنیمت برے دگر

اے از نسیم زلف تو خیزد ہوا عطر غزہ شوبدین دوسہ روز یکہ زندہ یعنی کتہ ناہد زسد دست کو تمش دست کس از خیل عنانش نہیں سد	وے از خیال بدی تو صلہ اعتبار عطر بے یاد دوست خود چہ بود اعتبار عطر ز آرزو تبار زلف بستیم تار عطر تا بر سمنہ باد بر آمد سوار عطر
---	--

با ہجو شادمان بغیر یار زندہ ایم

یعنی کہ بے خلل نبود روزگار عطر

در گوش عشق مرد ہوا چہ اعتبار	اہل طریق نشو و نما چہ اعتبار
------------------------------	------------------------------

<p>از دل روند راه محبت نه از قدم در گوش گل کنا لعل گر آن شود آنجا که تاج فخر خود از ترک سر کند انصاف در جهان نبود بے تم عزیز در ویست در عشق که راحت نیست</p>	<p>در راه عشق جلدی مارا چه اعتبار بانگ کلاغ هرزه در ارا چه اعتبار انصاف ده که نعل ما را چه اعتبار تا جو نیست سرو و فارا چه اعتبار ایجا فسون ابل دوارا چه اعتبار</p>
<p>ما بچو شادمان به جهان دل نبسته ایم کین آسان بے سرو پا را چه اعتبار</p>	
<p>تا که بویع زبده توان شد تمام تر تا آن حلال تقف که صوفی پاک است تنهانه صرغاشیه پرواز خن دوست طوطی تکیاشکن بود ساز خوش نوا</p>	<p>باید شدن بسیکده عالی مقام تر باشد بے زیاده رندان حرام تر باشد مه دستاره مراد اعلیام تر لیکن چو پایک نبود خوش کلام تر</p>
<p>خوش گفست عجب کمال اید شادمان کس و غزل چو او نبر آمد تمام تر</p>	
<p>بر چهره یازلف پریشان شکست یار بیار عشق را که به پیش طیب بُرو در دو چشم او که دو عالم از آب است یک جان چنان هم بدین چشم او در سینه دل نماد که بشکست تا بناد و ندان این شکست بخون بهای دُر</p>	<p>وز رنگ خن بنگ گلستان شکست یار کز دست شک تخم دیوان شکست یار پیامد پُر کند که چو پیمان شکست یار کز یک نگاه قلب دلیران شکست یار طرف کلاه گوشه دلمان شکست یار در لب چنانچه قسمت حار شکست یار</p>

بیا کہ بے تو ندارد و لم ہو اسے دگر
 بجاک راہ تو سر خاک نہ تو توان کردن
 از آن بدر تو دل گر می دگر و دارد
 چه دل چه دین همه بہر فداے دیدار است
 براہ شوق تو گلگون سوار اشک خودم
 توئی کہ بے تو نباشد نظم سخن جوئی تو
 ز کبر خاک نشینان پائے دیوارش
 و لم کہ از گره ابرویت گره دارد
 قد غمیدہ چو چنگ زمار باے سر شک
 بہ شمع و ماہ چو نسبت جمال جان مرا

کہ چہرہ تو بجان میدہ ہر صفاے دگر
 کہ اہل شوق نہ اندست کیماے دگر
 کہ خیر غم نبود گرم آشنائے دگر
 بہ طالع عشق نیاز نہ رو نماے دگر
 درین طریق نخواستہ ہند باد پائے دگر
 جز این شنائے تو نبود مرا شنائے دگر
 غمے روز نہ سائے ہماے دگر
 چرا بروے تو خواہد گرہ کشائے دگر
 نواہد کہ نیابی ز ساز ماے دگر
 کہ کھسب میر و از چہرہ اش ضیائے دگر

چو شادمان بہ گاہے اگر کشی مارا

جز این بہ عشر نخواستہ ایم خون بہاے دگر

بارہ عیش پے مر دم بے باک انداز
 سہل باشد ہوسِ نعل چما در بر ما
 تلبکے این ہمہ پرہیز و تقافل زہد
 ہموں خورشید ز افشان بہ تہی دستی باش

مایہ در و درین سینہ غناک انداز
 خیز و ستانہ سر اندر قدم پاک انداز
 بر رخ پاک بتان یک نظر پاک انداز
 لعل در رنگ زور اندر نعل خاک انداز

شادمان پیشہ زائد بہوشیوہ ما

خیز و در ساغر آب طرب پاک انداز

نکست کہ ہمین در قح شراب انداز

ز عکس خود بدل ساغر آفتاب انداز

<p>بزل ف یار اگر عهد بسته ز وفا دل کباب شد از آتشین کرشمه او دین سو ز می آتشین ملاحظه کن ز بهر یک دل صد جاشگسته ام چو جدل ز کار دیده یکے عبرتے پذیرے دل</p>	<p>از و بہ خاطر شوریدہ اضطراب انداز بخندہ نمکین بر سر کباب انداز بلطف از عرق چہرہ اش گلاب انداز کرشمہ کن و کونین با خراب انداز کہ ہر چہ غیر خیالش میان آب انداز</p>
<p>چو شادمان دلت از مهر او متور کن چو آفتاب شد از چہرہ اش نقاب انداز</p>	
<p>بے روتو ای جان جہان جان چہ کند کس بے بادہ گلگون نتوان رفت بگلزار تا ماہ نباش ز شب تار چہ حاصل بیامہ تو ہرگز نہ رود پیش سیما تا دل نبود چاک ز شمشیر غم عشق و چنگ غش شاہ و گدا ہر دو امیرند</p>	<p>با کفر سر زلف تو ای جان چہ کند کس تا یار نباشد ز گلستان چہ کند کس بے روے خوش از زلف پشیمان چہ کند کس بے لذت درد تو ز درمان چہ کند کس اے بو الہوس از چاک گریبان چہ کند کس ایں جاست کہ اقبال سلیمان چہ کند کس</p>
<p>ما از سرو سامان ہم چون محضر گذشتیم در راہ تجر و سرو سامان چہ کند کس</p>	
<p>ایکے از گردہش ساختہ افسر خویش راحت خواہد عشق نیابی ہرگز ہر کجا پائے نمی دیدہ بندہ درہ عشق گر جہان خشک و تر خویش کند تحفہ ما</p>	<p>در تہ بال ہماست نسا زی بہ خویش تا کہ از شعلہ و اخگر کنی بستر خویش دیدہ آن بہ کہ شود درد و دہان بہ خویش بہر بود آن دلب شک و چشم تر خویش</p>

<p>میتوان شد به وصال تو مگر کام ردا گهر ذات طلب از پئے گوهر شتاب</p>	<p>گر توان گشت دم چند جدا از بر خویش بس بود گوهر غر شید ز وزیر خویش</p>
	<p>شادمان مودر عشق جانست که او نکنند غیر خداورد و حجهان یاور خویش</p>
<p>زبان در کام از بهمت و صفای آن درکش به بزم عشق نشین در شستی از بهمت</p>	<p>سخن گر حلا اعجاز است از لفظن زبان درکش اگر زهر است در باوه بر و گلخان درکش جهان سهل است دل سبتن معیار سهل آید اگر مرد طریق تبتی خط بر جهان درکش</p>
	<p>سمند ناز اگر در زین کشی بهر شکار جان پئے صید دل عاشق خدا ناکم آن درکش</p>
<p>بروم به بحر عفو تو روی سیاه خویش ما از گنجه ملول نه گشتیم حق ز عفو</p>	<p>شویم مگر ز ناصیه دل غ گناه خویش هر کس ز دست خود ندیدم راه خویش از اشک چشم و داغ دل و آه سینه سوز تا که کنم به پیش جهان عرض جاہ خویش گر آفتاب بر سر آتاج خود خنود راضی نمی شویم بر کب کلاه خویش</p>
	<p>چون شادمان بعیش سے ساختیم یک جز غم نیافتیم کے خیر خواہ خویش</p>
<p>صبارا و قفس دارد سیر لعل گره گیرش رخ گل صحف است اما بکتاب خانه گلشن</p>	<p>بغیر از پائے آزادان نسا ز بند زنجیرش نمیداند کے جز بلبل شوریدہ تفسیرش کمان بر پیش چن نوک شرکان ان سازد عجب ملکیت ملک عشق اگر نشیند بشنود غزال محرم میخوابد که گردوخته تیرش که تا دل نشکند و سینه توان کر تو خیرش</p>

چہ نبویم زلف اویسان شادمان کا مشب بدستم مار میگد و دقلم ہنگام تحریرش	
چون بدل کروم کج زلف او ایمان خویش من بدایمان آمل خود کے زخم دست طلب گر من از مصرعہ خود بپیر و سامان شدم سہل باشد مشکبہم ز خرچ و دن نواز	از خدنگ غمزہ اش پنهان چہ دارم جان خویش چونکہ سپردم بچنگ آرزو دامن خویش مصرعہ پرواندار و از سرو سامان خویش تا توان از گریہ پرورون گلستان خویش
نیت چون جن علی شایستہ او شادمان مے برم در من مزید عفو و عصیان خویش	
اے حلقہ ماے زلف تو زنجیر پائے دل کس دل چنان بغیر تو از من بزور برد دل زندہ شد چہ خضر ز آب حیات عشق باکشتگان عشق دیت خواہ نیستیم کس دل بدون عشق نخواہد کہ بسپرد گر دل فداے آن قدیبالا شود بخت	وے یک نگاہ ز گسست بہاے دل مہریت داغ و داغ غمت جا بجاے دل تا زندہ سازد ورتو شد آشنائے دل جز زخم تیغ او نبود خون بہاے دل پس کے پذیرم این دو جان و نماے دل گر دوز شوق عالم بالا فداے دل
تا دل چہ شادمان بنم یار سرخوش است ریزم ہزار گنج سخن در شنائے دل	
اے اشک سُرخ بر مرثیہ بنگر بہار دل بنگر بہ چشم من کہ بہ مہنی بیک نظر تا دیدہ ایم زلف بروے تو بقیرار	یا مہر گویہرست کہ زید نشاہ دل صد آتش سرزندہ از کوہ سار دل دیگر ز ما بخواہد کہ بسند قوار دل

<p>حاجت بختگو نبود مرد عشق را ورشته که نقد محبت طلب کنند ورویده باشند ز غیرت بکاب عشق</p>	<p>پیداست خار خار تو دور رگند از دل جز دل غ عشق دوست نیاید بکار دل مردان دین غبار ریش سوار دل</p>
<p>دانی که غیر سوزش الماس شادمان مرسم نمی نهند بر وسه فگار دل</p>	
<p>سے آید از بزم حرم گل کرده پنهان در بغل دارم مایه زلف او از دیده گوهر فشان ریزد اگر بر خاک من گل از بزم در وفا از مستی و دیوانگی در گلشن کوئی تیان از پیش لعل لبش در دو بارش غنچه اش از روی عیش افکند او در خون آتش لے او</p>	<p>وار و دل زلف از رخ پید گلستان در بغل بہم مشک عنبر و بر و ہم لعل مرجان در بغل زین مژدہ گل گل شکندہ غنچہ پیکان در بغل دل تشیہ خود میبرم چون مے پرستان در بغل بہم برگ عیش اندر و لم ہم خار حیران در بغل جانم بشت تو امان دل مرغ بیان در بغل</p>
<p>دارم بیان شادمان از خاطر گوهر فشان صد فیض نیان مردمان صدا ب حیوان در بغل</p>	
<p>ساقی بیارے کہ کنم شست و شوے دل گرے تو قطره مے ننگین کشد بکام گفتی چه آرزوست و لت را بگو بمن آن بہ کہ بس کنیم ز افشاے راز خویش</p>	<p>شاید کہ آب رفته در آید بکوسے دل شاید کہ تابہ حشر فشارم گلوے دل بنے روے تو و گر چه بود آرزوے دل با بیدلان روانہ و گفت گوے دل</p>
<p>چون شادمان بہ پیر مغامچہ احتیاج تا بہت قطره مے غم دیوے دل</p>	

<p>از سنجین چو رود شصت یار گل صبح است و جام بکف ز گیسو لب است بان اے صبا تخص جانان من کن از بس که چیده دست نگه گل ز روے یار</p>	<p>ماند بجای گل بچمن خار خار گل تا بشکفت ز باد شبنم خار گل باشد چو بنفشه زبده مکر و کنار گل صد پاره گشت دامن شرکان تار گل</p>
<p>شاخ گل است خامه رنگین بست من طبع تو شادمان چو نسیم بهار گل</p>	
<p>ما خاکسار هست مردانه خودیم اے آسمان تو راه مرگ غلط کن هر لحظه گه سمرقند برباد میدهم اے ناصح خجسته نصیحت معاف کن چون اشک سیرگوشه دامان نکرده ایم غیر از فروغ شمع محبت نه سوختیم در بزم احکایت مجنون بخوان که ما سرتا قدم ز زخم تو پیرایه بسته ایم</p>	<p>مجنون و ادنی دل دیوانه خودیم ما خوش آب و آتش کاشانه خودیم دریا پرست خوئے کریمانه خودیم ما بے خود از ترانه مستانه خودیم شرکان صفت مقسیم در خانه خودیم حیران اوج گیسوی پروانه خودیم در هوش نشئه افسانه خودیم در روزگار عشق تو جانانه خودیم</p>
<p>چون شادمان بزم کسان دل نمیدهم پیوسته مست جرعه پیمانه خودیم</p>	
<p>من عاشقم که بے رخ گلزار خوش می آیدم ناصح و چشم خویش را پوشیده از من درگذر بگذر سحر از فکر من تا زار میرم غمزش</p>	<p>از غنچه گل آن لب رخسار خوش می آیدم تا چشم دارم در جهان دیدار خوش می آیدم من دشمن جان خودم از آزار خوش می آیدم</p>

<p>تبیخ زابد خوش بود و ظاهر آمار و نهان تبیخ زابد پار ساخوش باشد اندر نیم شب زین گل سنبل کن بے باغبان کاندر ترش</p>	<p>از تا تا زلف او زمار خوش می آیدم لیکن شراب نیم شب بسیار خوش می آیدم رفتن بپے چشم دول بر خار خوش می آیدم</p>
<p>ننگ آیدم چون شادمان بخیار مین و غرض کز عشق او جان باختن صد بار خوش می آیدم</p>	
<p>ما با غم یار کار داریم از جاه و نگاہ چشم ساقی چون طرّی یار بقیّار است در سینه ز گلشن معانی</p>	<p>بر دل ز طرب غبار داریم یکستی و صد غار داریم ما هم دل تقیّر ار داریم بر گوشه دو صد بهار داریم</p>
<p>ما از غم یار شادمانیم از شادمانی خویش عار داریم</p>	
<p>دل را دم و ز غیرت داغ جگر خریدیم تا سرزنش نباشد در بزم لاله رویان چون گل بزرگ و حکمت داغ ستم نمودند عالم ز من بهتر بگیرد بعبی کیان از دست اهل عالم اندر هوا قصدت</p>	<p>چون مغلّسان ز تیغش زخمی بسر خریدیم از بر سینه زبیدی داغ از قمر خریدیم از راه ساد و حوی من بیش تر خریدیم من عیب های عالم همچو بهتر خریدیم تا کم شوم چو عفا صد بال و پر خریدیم</p>
<p>چون شادمان ز گیتی جز درد سر خریدیم از کاروان بهمت تا ترک سر خریدیم</p>	
<p>ما بزم اهل طرب کم کشیده ایم</p>	<p>تا دم کشیده ایم غم کشیده ایم</p>

<p>از درد داغ دل کشیده ست به چاکس دانسته ایم طرز حریفان این جهان در شرط راه عشق که لب تشنه مدون است</p>	<p>رنجی که باز منت مرا کم کشیده ایم زان خویش باز مردم عالم کشیده ایم شر مندی زویده پر خم کشیده ایم</p>
<p>چون شادمان بدرد سر کشان ایم از گهفت و گوسه بیوده تا دم کشیده ایم</p>	
<p>ما از ازل ز جان و جهان در گذشته ایم خود در طریق عشق که گردون غلام است مانند آفتاب ز روز یور خودیم عمریت که طفیل محبت که دین است</p>	<p>از هر چه هست غیر تو یکسر گذشته ایم از سر گذشته ایم نه از افسر گذشته ایم ما مرد و دار از روز یور گذشته ایم از دوستی نفس شکر گذشته ایم</p>
<p>چون شادمان برین کم و بیش نیستیم از هر چه هست جزوی و اکثر گذشته ایم</p>	
<p>ما از ازل بدرد تو دمساز بوده ایم مژگان مثال قفل در دیدم خودیم چون خس که جا گرفت در آغوش گرد باو از فیض محبت دمستان جام عشق</p>	<p>با بلبان قدس هم آواز بوده ایم نه همچو اشک پرده در راز بوده ایم اشب ز آه خویش به پرواز بوده ایم جولان نامی مسرکه آرزو بوده ایم</p>
<p>چون شادمان ز بهت والا نه خوشتیم در روزگار عشق تو مست از بوده ایم</p>	
<p>مانه تناول ز فکر خان و مان پر دختیم از بر لب گوهر بختا که ذات پاک اوست</p>	<p>خان و مان سبب است از جان و جهان دختیم خاطر خود را ز هر سود و زیان پر دختیم</p>

<p>منصب جاه و جلال از بر دشمن بر دیرست اس عزیزان بهر غمگینان عقل نیست و شب هجران ز برق آه وادان شرک برخوان افسانه دنیا و دین بر ما که</p>	<p>ما دل خود را ز فکر آن از آن پرو ختم آنچه بر ما بد نمودن با جان پرو ختم آسمان را از مستی آسمان پرو ختم سینه خود را ز مهر این دامن پرو ختم</p>
<p>تا فرو آید شمشاد محبت از همه خانه دل را بسان شادمان پرو ختم</p>	
<p>ساقیا هستی که مست شویم زلف ساقی اگر ز دست رود آسمان گرفتارش نازد هستی با نیستی نمشد</p>	<p>نفس چند می پست شویم خوشتر آنست از دست شویم ما هم از خاک به پست شویم گر نیست گشته هست شویم</p>
<p>همچو زلفش کاشد گی خوابیم چند در قید بند و بست شویم</p>	
<p>تا چند گشت دانش و فرزانی ز نیم ناکرد نقد جنس دل و دین فایز ما ببلدان گلشن قدیم از چه رو صدک شد از زلف تو دورست</p>	<p>باشد که طبل بر در دیوانگی ز نیم حاشا که لاف شیوه مردانگی ز نیم به جوده ز شیوه پردانگی ز نیم ز دل طبره تو دم از شانگی ز نیم</p>
<p>گر صد جفا ز ناز تو رو آور و ب چون شادمان بجا دم بیگانگی ز نیم</p>	
<p>از سیر زلف تو دل پر پیچ و تاب انداختیم</p>	<p>خوش بدام از سادگی مرغ کباب انداختیم</p>

<p>تا نگرود و ہمرہ ماز اہد طاعت فروش مے سرود مشب کے افسانہ گیتی و ما وعظا مافرمود و اعظا از کرم اماچہ سود</p>	<p>کشتی خود را در امواج شربا بند ختم بچو بخت خوشتن خود را بخواب اند ختم مازستی گوش بر بانک رباب اند ختم</p>
<p>نشا و دمان غیر مطلب حق نباشد زانکہ ما نقش حرف ماسوی للہ انتخاب ختم</p>	
<p>نہاشکے بر سر شرکان نہ آبے بر جگر دارم چو غمقائے تو انغم گم شدن اندر ہوا کے او چہ باک اریسم وز در کف ہلارم از جہت خیال محے و روے او مرا شام و سحر باید</p>	<p>چو خورشید از تمبیدستی سر و برگ سفر دارم کہ بر تن از خدنگ او سہا سہا بال پر دارم قلم در دست از دانش چو دریائے گہ دارم نہ بجے از شب یلدا نہ پروا مے سحر دارم</p>
<p>منترہ گشتہ ام زمر و کین چن شادمان نین پس نہ چشم باری انبارے نہ از دشمن جہز دارم</p>	
<p>چو آہ خویش می خواهم کہ در خون جا غلطم اگر آن لطف چو گان بر سر جولان باز آید سمندر نیستم لیکن عجب نبود اگر بخود</p>	<p>نہ چون اشک از بسکساری پیش چشم غلطم چو گوے آفتاب از بخودی سر دم بسر غلطم برے بستر رنگین آتش چون شرر غلطم</p>
<p>بسان شادمان امشب ز بخت خویش میخواهم در آغوش گل خود همچو شب نیمہ تا سحر غلطم</p>	
<p>بکف از ساغر شرارے تا جام جم دارم ز درد و داغ و آہ و گریہ و دوزے کہ در کار است برے چشمہ حیوان ز غیرت دیدہ نکشایم</p>	<p>اگر گردون نگرود و بر ما دمن چہ غم دارم من از اقبال عشق جا گلدا ز او چہ کم دارم بزرگان تا چون در شب سرے بغتہ و غم دارم</p>

اگر اسباب دنیا آن قدر بنو کہ مے باید	وے فارغ ز قید جاہ و اقبال خوشم دارم
مرا چہ نثار و مان برگردا و گشتن بود خوشتر	چہ پروا کے طوافِ خانہ دیر و حرم دارم
در گلشنِ غیرت پختیم و گدشتیم براد و جهانِ جحش و دند و لیکن جنت کہ دل فرود بود و جور و قصور افسانہ گیتی کہ دل آویز حدیثے است	برگے گلِ عیش پختیم و گدشتیم از کشتیِ عشق ندیدیم و گدشتیم جامِ مے حشرش نکشیدیم و گدشتیم از گوشِ محبت نشنیدیم و گدشتیم
تا شبِ نیم گل تر نہ کند و امن مارا	چون باد و درین باغ رسیدیم گدشتیم
نہ افلاسِ کم کے دار و نہ سامان کے دارم علاجش سوزشِ با سوز الماسِ ملامت بہ مرا جمعیتِ خاطر نے باید بروناصح گریبانِ تابو واد بہر مشقِ خاکِ رسوائی	وے دارم وے اہم بفرمان کے دارم اگر بر زخمِ دل چشے ز درمان کے دارم کہ دل بر بستہ زلفِ پریشان کے دارم نہ آن رندم کہ دستِ خود بلبان کے دارم
زیاد اہلِ تضمین کردہ ام این مطلع بیگین	اگر چہ کم نظر بر حسنِ دیوان کے دارم
از سر زلف کہ دل باز پریشان کردم دستِ ہمت کہ برفشاندم از جانِ حید جان تا تو در دیدہ و رآئی و نشینی در دل در خیم زلف تو انداختم از سادہ دلی	وز گلِ روے کہ این دیدہ گلستان کردم در غمِ سحر تو اش و قف گریبان کردم ہمت از بختِ جگر زیتِ مژگان کردم کس کا فر نہ کند آنچہ بایمان کردم

<p>باغچه و لیم ز گلزار کس نه ایم ماعبدال بر طره طراسته ایم آزار ناز مردم ناقص کشیده ایم ما آفتاب اوج سپهر سحریم</p>	<p>منت پذیر گوشه و تار کس نه ایم رونق فزای سجده و زار کس نه ایم لیک جوج کالمان پے آزار کس نه ایم سز سربار سایه دیوار کس نه ایم</p>
<p>زاد بر و جوشه ترویر خود که ما از فیض عشق سپرو کردار کس نه ایم</p>	
<p>بیاد روی تو بر خط و رنگ ستانم ز من مهر کج چونی ز وقت رویش هنوز خامتر از وعده شے مشتوقم منم که دیده دل آب آتش سوزان منم که از اثر دل حق تو تیا گردون تر شے کند غیر در قطره خون</p>	<p>و لے ز تبیل لطف تو خوش پریشانم ز سینه داوی من ز دیده نستانم اگر چه چون دل عشاق گشته بریانم کنند و بدم از مهر فکر سامانم کشد بیدار خورشید گرد و اماغم هزار نشتر اگر سر دبی بشریانم</p>
<p>مرا به جبه و عمامه اسفتی نبود که آفتاب صفت از لباس عریانم</p>	
<p>من که ز آن نرگس متانہ خارے دارم از خیال مرغ زیباے تو اے رشک چمن شعله آتش طور است اگر وقف کلیم چشم دارم که به دکان سیما نبود</p>	<p>کا فرم گر بے و میکده کارے دارم روز و شب و بر بدل باغ و بهارے دارم من هم از آتش عشق تو شرارے دارم تو تیاے که من از گرد و سوارے دارم</p>
<p>شادمان باد اگر زنت بغر و ش کشد</p>	<p>من هم مید بس منزل ایے دارم</p>

سالم با باشد کہ من از خود جدا افتادہ ام خاک زر گرد بدست من در اعجاز سخن موشگافم در سخن زبان چو زلف موشان تا مگر پابر سرم روزی نهد از راہ لطف غیر حرف عشق ناید از زبان من برون بر مثال آفتاب و چو نور آفتاب	از دل جان با غم عشق آشنا افتادہ ام صاحب اعجازم نہ اہل کیمیا افتادہ ام از رہ حسن معانی دل ربا افتادہ ام در رہ او از وفا چون نقش پا افتادہ ام زان سزاوار ہزاران مرجبا افتادہ ام دل کجا دارد نشین من کجا افتادہ ام
Check 198	مے برم زردیدہ بوس گل از آن چو شادمان از بسک روس بدنبال صبا افتادہ ام
یاران تو جہے کہ من از پا افتادہ ام افتاد گیت عاقبت کار عاشقان عمریت کز رفاقت بخت سیاه خویش از مستی ام خنک چہ حاصل اگر بخویش خواہ دو داس در دما کرد عشق یار در بحر و کان نماند ز دستم گھر کنون	چون اشک غم ز دیدہ وانا افتادہ ام لیکن الم از آن ست کہ بجا افتادہ ام در تیغ و تاب زلف چلیپا افتادہ ام چون جوش با دہ از خم صبا افتادہ ام بیارم و بدست سیجا افتادہ ام بنگر کہ در سر رخ شیا افتادہ ام
ہمت نگر کہ ختم و خندان چو شادمان از اشک خود چو چون بدریا افتادہ ام	
من لباس از زخم او متانہ نگین کردہ ام از پے تکلیف آن کلبگر رشک صدمہا از سر ہر موسے ادوارہ خون مے جمد	نہ ہمن از خون دل پیمانہ رنگین کردہ ام شمع رنگین باوہ رنگین خامہ رنگین کردہ ام از پے حسن تکلف شانہ رنگین کردہ ام

پنج من از خائے خون کس نگینے زیست	گر چه صد میدان صف روانه نگین کرده ام
<p>من ز فیض خشم خون بالا بسان شادمان خار خار گلشن ویرانه رنگین کرده ام</p>	
<p>بلبل بیا که نغمه مستانه سر کنیم در عرصه بهار اگر غم علم شد از خط جام گردنش آرم در کند گر آسان بود میهنش دشمنست گر نقد و جنس نه بهای بر بر نمند تا شک سیکون رخ ز نشان بود</p>	<p>زان ناز گوش لاله و گل اخبر کنیم از برگ بید خجروانه گل سپر کنیم یعنی بضر عیش و عشرت بدر کنیم حاشا که باز دشمنی او حذر کنیم نقصان بهت بسوار نظر کنیم خاکم بسیرگر هوس سیم و زر کنیم</p>
<p>از وصف سبز لب سحر شادمان صد صفیه بیاض پراز شک تر کنیم</p>	
<p>از شکارم که ز جگر تیروسان میرویدم از سخن گرب بهیتم طعن نادانی کن منست در بان فروزون نیم ذوق نیست از گلستان دور و غم باغبان بهرگز میسر</p>	<p>عاشقم داغ خون از فرق جان میرویدم از سر هر جزو هزاران داستان میرویدم یا خیالش از نگه صد گلستان میرویدم صد چمن برق از بهین شاخ خزان میرویدم</p>
<p>از خیال آن خط نورسته شاداب حسن هنری شادی ز جیب شادمان میرویدم</p>	
<p>گشت از صفاس سیدین چو کینه ام از لبس که موج زد سخن از بحر خاطرم</p>	<p>از به آب آب خضر شد از آبکینه ام شد غرق آب گوهر مضمون بفرینه ام</p>

یارِ مرا پہلوئے مجنونی فکینسند تامول دروز آتش عیے توروشن است گروا کنی مزار من از برتختان	تابست گرد جنون من آنخم قرینہ ام پہلو بہ آفتاب زند داغ سینہ ام جز نقد داغ عشق نیابی و فینہ ام
از بس کہ شادمان بغم انشتہ ام از راہ نمی برد غم سر و او دینہ ام	
خیال تو در سینہ گلزار دارم چہ شد گرز چشم تنی ست گہ گہ یکے طرف شرکان من ہم کند کن بتسبیح خود چون نہ نازم نہ کنون	ز گلکشت باغ جناب غار دارم متاع غم و درد بسیار دارم کہ صد دیدہ بر نوک خاں دارم ز بردانہ صد خوشہ زنا دارم
چنان شادمان مت عشقم کہ ہرگز نہ از خود بر نے زولد دارم	
ماہی انتفات میخوایم تابکے در صفات دریائیم آنکہ ہر لحظہ مے کشد مارا از تو اے فتح باب رستخار گر چہ طاقیم در طریق وفا	وز دو عالم نجات میخوایم جلوہ حسن ذات میخوایم جاودانش حیات میخوایم حل این مشکلات میخوایم ہمدین رہ ثبات میخوایم
شادمانیم با غم جاتان نقد غم را برات مے خواہیم	
دیدہ دل در جال بے نشان گم کردہ ام	اولین گام است من کون و مکان گم کردہ ام

<p>ایکھ میگوئی رہ کا شانہ راگم کردہ ام ساتیا گردانم آلودہ سے گرد و چہ باک تندی طبع از عبادت کند کے گرد و دلی سنبستان سرزند از خاک من بعد از فنا در میان طاق ابرو سے تو از بے طاقتی توسن آن نازنین کے پانہد بر بست بام باغبان گو طعن بید روی زن بر کن کمن</p>	<p>من خود از مستی زمین و آسمان گم کردہ ام جام پر یزست من دست و دلی گم کردہ ام حرف عشقت اینکہ در گفتن زبان گم کردہ ام ز آنکہ عمر خود بر زلف مہوشان گم کردہ ام سجدہ سرور میان آستان گم کردہ ام بل سراغ او براہ کشتان گم کردہ ام بلبل آشفته ام آہ و فغان گم کردہ ام</p>
<p>شما و مان نام و نشان تو ہمیں باشد کہ من از پئے آن بے نشان نام و نشان گم کردہ ام</p>	
<p>اگر دل زلف پریشان فروختیم جنس ثواب در بخل طاعتم نبود درمان مریض و چو از دست یار بود سود و زیان ہر کہ سرمایہ نہشت یکدست قف چاک گیہبان با گشت اے حاجن کجمن کہ رستی بہرست خضر</p>	<p>ایمان نیم جنبش مرگان فروختیم درین خرید عشق تو عصبان فروختیم دلیان بے درد و در بدرمان فروختیم در شستہ خیال تو یکسان فروختیم دست نہ کر گوشتہ و اماں فروختیم دیوان خود چہ نیم حیوان فروختیم</p>
<p>ناصح کنارہ گیر کہ مشب چو شما و مان این نیم جان بہ عشوہ جانان فروختیم</p>	
<p>اے گشتہ افسخ تو سودا بہار حزن چہ شعلہ لیت ز نور آفتاب چرخ</p>	<p>نار و حزن بے تو پروردگار حزن خود کے بویہ نظر تو اندر شمار حزن</p>

<p>گر حسن مستبر نشد از عمر مرخت مانند خوشنویس که تانود بخط خود چشم اهل دل که نبیند جز ثواب چند کلمه آفتاب نیار و بدان رسید خود حسن خایه ز اوج ترست از خست از دل جگر دور پے او تا ختم وے تنها حسن انبیه دلها سوختی دیگر چه خواهد آمدش در کند زلف</p>	<p>هرگز نماند نو و کے اعتبار حسن دار و نظریه و توهنوت نگار حسن حکیم ترست باعث غرور و قار حسن بالا کشیده است ز روتو کار حسن زان ازا ازل بر تو باشد مدار حسن و افس کیے ندید ز ناز آن سوار حسن گر عشق خانه سوز نیگشت بار حسن هر دل که بود گرد و رخ او نکار حسن</p>
<p>چون شادمان در کپه کشم تحفه پیش او یک جان که بود ساخت دل من شاد حسن</p>	
<p>با فراغت میتوان از محبت غم زیستن درو او سر بایه عیش ابد پیوند باست منت حشاشاق نبود در ره سرو وفا</p>	<p>یک میتوان یک نفس دوران تو بغیم زیستن ورنه نتوان در جهان پیوسته حرم زیستن بے گلوے خشک بے مرگان هم زیستن</p>
<p>با غمش این دل کیے بود است گویا ازا دل یک نفس شاداب نتواند بے هم زیستن</p>	
<p>روے خود بنامے کین دل از غلاب آید برون ماه و رایر خجالت میشود پنهان ز شرم ذوق می بخشد حیر خامه ام عشاق را بسکه خاکستر شدم از آتش عشق رخس</p>	<p>خنده کنی از لب بعلت شرب آید برون هر که آن خورشید سیما از نقاب آید برون بچو آواز که که از تار باب آید برون از دل هر ذره من آفتاب آید برون</p>

<p>گر خواب اندر به بیند چشم خواب آلود یار دیدہ بنغمم بہ بیداری ز خواب آید برون</p>	
<p>عیادت دل من از زبان شرکان کن بگیر شانه بدست و بدستاری او چه واجب است نرغ در چمن زنی آتش بام عرش در آید گدائے کوچه عشق</p>	<p>ز چشم شکل اورا به غمزہ آسان کن ز طرہ چشمہ خورشید را پریشان کن پدین در آینه گوشت در گلستان کن گدائے عشق شو و فخر سلیمان کن</p>
<p>خزینہ داری مهرش اگر ہوس داری چو شادمان گدو دل غداے جہان کن</p>	
<p>ز شرکان تیر و از ابرو کان کن مغنا کے کنی نقش پرستی کباب آمد دل من انتف عشق دعائے عاشق ار دار و اجابت</p>	<p>شکار اندازی انجان جہان کن بجاء گرم در کار بمان کن غمت را بر دل مہمان کن لب از دشنام او گوہر فشان کن</p>
<p>بے عمل گینم از دست دل خویش دلہ بستان و جانم شادمان کن</p>	
<p>ساقی بکدو جرمہ مرا سرفراز کن آید طبیعت تو چون آب زندگی داری اگر ز خون دل خود طہارتے رویابی از صبا بحریم وصال او</p>	<p>یک لحظہ انجم جانم بے نیاز کن بان سے مرض عشق کی نیدہ باز کن از جان سمیت ابرو جانان نماز کن گردن فی الحال مرا آتشائے راز کن</p>
<p>چون شادمان بوصل اگر داری آرزو</p>	<p>سرشتہ امید چو ز بفسش دراز کن</p>

<p>چیت آن طره بر کمر بستن مرجم دامن غرور و دندان چیت کار هر غنایب شید نیست سر بر نیست دل کربلای بی آیت</p>	<p>تمت شام بر بحر بستن کف الماس بر جگر بستن دل بگلده شسته شکر بستن دل بنابر تو عشوہ گر بستن</p>
<p>شادمان بچو زلف یار آموخت هر زمان عادت کمر بستن</p>	
<p>کفر باشد ز آشنایان بر سر برداشتن میتوان از هر دو عالم در گذشتن به مال زاهد اندر پهلوی دل خاها خواہ شکست بچو ابرو بہار ان کاب برورد و کبر با وجود خاک پای او کہ رشک تو تیاست بچو چشم عاشقان کو فرشتانی پیش کن</p>	<p>وز غم او آستین از چشم تر برداشتن یک نتوان پای دل زان بر گذر برداشتن از گل خسار زیبا بش نظر برداشتن کار چشم ما بود خون از جگر برداشتن مرد عاشق را نیز بیدارم و ز برداشتن عیب نبود از کس را ہنر برداشتن</p>
<p>کار رعنائان نباشد شادمان در راه عشق بچو مردان خاطر از سود و زیان برداشتن</p>	
<p>آرزو کفر است نزد ہمت والاے من بیخ تا شیرے ندارد در دل آن بیوفا درد باید تا کہ از حرف من لذت برد از خیال چہرہ زیبای ساقی دہدم لے کہے بینی شفق ہر روز در وقت غروب</p>	<p>از دو عالم بس بلند افتادہ است سوداے من گر ز جوشن بگذر و آہ فلک فرساے من بیدان زخم نتوان خورد این جلواے من خندہ بر خورشید دارد ساغر صہبای من آسمان را در گرفتہ آتش سوداے من</p>

<p>کے گل سنبھل درآید در بہشتم نظر تا ز آب دیدہ بلخ حُسن او افزو خستم تا ہوے یار در سر سرت ہرگز تا ابد ہر چہ گوئی از غم عشق پر یرویان گو</p>	<p>باغبانِ عشق او شد چون چمن پرے من خیر گرد چشمِ خورشید رخِ گلہائے من سرِ دنیا کے فرو و آرد دلِ شیدائے من تا بری باشد ویرینِ شہر از جنوں دلاے من</p>
<p>شادمان تا چند دل بندی بدیرویان ہر از تو اینہا کے پسند و خاطر داناے من</p>	
<p>آہو گئی گردِ شمعِ دوں درونِ مجوہ خوابِ تاجِ نام ناز و عتاب و کرشمہ اند کالیجنِ زگرِ سجادو سے او مجو کس علم سوختن بہمند نہید ہر صاحبِ دلانِ ببح و ثنا دم نہر نہند تا آب دیدہ موجِ زمانِ سیرِ ذوق غیرِ شکست و تکی زلف او مجو دل کا قتل نصیب ہر کو کہن نشد تا خود درونِ بزمِ ترا جانید ہند آو گیتِ ہر عاشقِ براہِ عشق باشد حریرِ خامۂ ماعجز آفرین رہے زراہِ عشقِ بگویند باکے</p>	<p>این باوہ طرب زخمِ سرخونِ مجوہ جزو لغو دلِ عشقِ رخِ لالہ گونِ مجوہ عجازِ حبیبی از دمِ سحر و فسونِ مجوہ در عشقِ زابلِ نا آرمونِ مجوہ ایتنی بات از لبِ اہلِ درونِ مجوہ افسردگی زلالہ داغِ جنونِ مجوہ فتح از تجلِ علم و اشگونِ مجوہ این جانِ کنی زکار گیسو تنونِ مجوہ مقصودِ خود و بصوتِ نوا از برونِ مجوہ از دیدہ دامِ کرمِ قہرِ مہمونِ مجوہ غیر از نواسِ غمِ این ارغنونِ مجوہ مستانہ این محاسنِ کافِ منونِ مجوہ</p>
<p>تا چند شادمان طلبی کامِ دل زد ہر</p>	<p>مارا درگز دستِ زبونان ز بونِ مجوہ</p>

<p>صبح یار آمد بیرون از رخ نقاب انداخته ماختگان خنجش بیدار کردند از برش آن دلبر جادو بگمستانه زان لب سیه کایون پایوه گرد و یار او کو طاقت دیدار او 198 پیوسته اندر جام می زان چو گلگون رُخ نازم کهن آن پری کنزاه و رسم دلبری</p>	<p>هر سو کند غمیرین بر آفتاب انداخته مستانه چشم کافرش خود را بخواب انداخته صد گردون خورشید و مرد و زن چو تاب انداخته کایون لب لعل بر بار او آتش در آب انداخته هنگام مستی پله به پله ساقی گلاب انداخته صد شیخ را از خود سری مست خراب انداخته</p>
---	--

میخواند کبیل در چمن از شادمانی هر که سخن
کرنه زد دست خویش تن مطرب باب انداخته

<p>دست وفا بدین دنیایه بسته به دیدم که نکست بدلهای تو انشت دنیا و دین که با هم بر اهل هست سهل گشت گران در جهان برگزیده</p>	<p>مردانه زین کند گلگیر بسته به پس نه چو زلف دل خود را شکسته به چون تیر زین بدخانه کمان چست بسته به در شاهره عشق خود از خود گشته به</p>
---	--

باب اول در دست سازیم شادمان
چون در دیار آنس بدلهای خسته به

۱۳۲۹۸

۱۲۹

۹۲۲۸

